

БЪЛГАРСКА ФЕДЕРАЦИЯ ПО ОРИЕНТИРАНЕ

ПРАВИЛНИК

за състезания по

ОРИЕНТИРАНЕ

Приет с Решение № 1, Протокол № 3/31.01.2024 г. на
Управителния съвет (УС) на Българската федерация по ориентирание
(БФО)

Актуализиран 24.02.2025 година

В сила от 01.02.2024 година

Под техническата редакция на Никола Беделев, Александър
Димитров, Васил Фотинов, Владимир
Атанасов, Иван Сираков, Калин Пенчев

Съдържание

<i>РАЗДЕЛ I – ОБЩИ ПРАВИЛА</i>	4
1. Определения. Валидност и отклонения от правилата	4
2. Видове състезания/формати/дисциплини	4
3. Клас на състезанията	6
4. Състезатели, възрастови групи, резервни състезатели.....	6
5. Състезателни права и картотекиране	7
6. Обявяване.....	8
7. Заявки, документи и такси	8
8. Информация - Бюлетин 1	9
9. Жребий и стартови списъци.....	10
10. Реклама и спонсорство	11
<i>РАЗДЕЛ II – ТЕХНИЧЕСКИ ПРАВИЛА</i>	11
11. Местност за състезания	11
12. Състезателен маршрут.....	11
13. Дължина на състезателния маршрут. Най-добро време. Контролно време. Сборно изкачване	12
ТАБЛИЦА 1 – дълга	12
ТАБЛИЦА 2 – средна	13
ТАБЛИЦА 3 – спринт.....	14
ТАБЛИЦА 4 – свръхдълга	15
ТАБЛИЦА 5 – щафета (за един пост)	15
ТАБЛИЦА 6 – спринтова щафета (за един пост).....	16
ТАБЛИЦА 7 – нокаут спринт	16
ТАБЛИЦА 8 – нощно	16
14. Карти	17
15. Забранени райони и преминавания	18
16. Състезателен маршрут и други означения върху картата	19
17. Описание на контролните точки.....	19
18. Времеизмерване и регистрация	20
19. Видове старт/стартиране	20
20. Организация на старта.....	21
21. Контролни точки	21
22. Маркирани отсечки.....	22
23. Подкрепителни пунктове	22
24. Организация на финала. Времеизмерване	22
25. Класиране и награди.....	23
26. Екипировка	24
<i>РАЗДЕЛ III – СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА ПРИ НЯКОИ ВИДОВЕ СЪСТЕЗАНИЯ</i>	24
27. Щафетни състезания.....	24
27а. Спринтова щафета	25
28. Нощни състезания.....	25

РАЗДЕЛ IV – ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЛУЖЕБНИТЕ ЛИЦА	26
29. Организатор на състезанията	26
30. Общи задължения на съдиите	26
31. Ръководство на състезанията	26
32. Задължения на главния съдия	26
33. Задължения на заместник главния съдия.....	27
34. Задължения на техническия ръководител.....	27
35. Задължения на главния технически ръководител	27
36. Задължения на главния секретар	27
37. Контрол на състезанията	27
38. Задължения на съдиите по маршрути	29
39. Задължения на съдиите на контролните точки.....	29
40. Задължения на секретарите.....	29
41. Задължения на старшия съдия на старта	29
42. Задължения на съдиите на старта.....	30
43. Задължения на старшия съдия на финала.....	30
44. Задължения на съдиите на финала	30
45. Задължения на старшите съдии по информация.....	30
РАЗДЕЛ V – ДРУГИ.....	31
46. Спортна група.....	31
47. Задължения на участника	32
48. Спортно поведение	32
49. Възражения.....	32
50. Наказания.....	33
51. Средствата за информация (медиите)	34
52. Околна среда.....	34
ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – Правила за очертаване на маршрути	34
ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – Състезателни формати	39
1. СПРИНТ	40
2. СРЕДНА.....	41
3. ДЪЛГА	41
4. ЩАФЕТИ.....	42
5. СПРИНТОВА ЩАФЕТА	42
6. НОКАУТ СПРИНТ	43
ПРИЛОЖЕНИЕ 3 – Решение на МФО за добра практика във връзка с околната среда	43
ПРИЛОЖЕНИЕ 4 – Лайбницката спогодба	44
ПРИЛОЖЕНИЕ 5.....	44
ПРИЛОЖЕНИЕ 6 – ПОКАНА	45

РАЗДЕЛ I – ОБЩИ ПРАВИЛА

1. Определения. Валидност и отклонения от правилата

- 1.1. Под *участник* по-нататък се разбира състезател (мъж или жена), екип или щафета.
- 1.2. *Ориентиране* е вид спорт, при който участникът, с помощта на карта, трябва да премине по дадена местност за възможно най-кратко време през определен брой контролни точки, обозначени както на картата, така и на местността. Съвкупността от тези точки представлява (*състезателен маршрут*), който трябва да подлага на проверка както способността на участника да се ориентира, така и уменията му за придвижване. Маршрутът не е известен на участника преди да стартира.
- 1.3. Под *проява* по ориентиране по-нататък се разбира всяка разновидност на състезание, включително и организационни въпроси, касаещи стартов жребий, технически конференции и церемонии. Проявата може да включва повече от едно състезание/старт. Така например една проява (примерно Държавното първенство) може да се състои от няколко едноетапни състезания (спринт, средна и дълга) и едно щафетно състезание, а друга проява (примерно купа „България“) може да се състои от едно 3-етапно (3-дневно) състезание.
- 1.4. Организаторът на проявата е добре да предложи *моделно бягане* за показване на: типа местност, качество на картата, използвани обекти, оборудване и описания на контролните точки, подкрепителни пунктове, маркирани отсечки и друго, характерно за проявата или част от нея.
- 1.5. *Зона за наблюдение (арена)* е финалната или друга зона за наблюдение със свободен достъп на гости, зрители, състезатели, членове на спортната група и представители на средствата за информация. Тук може да се намират: информационни табла, радиоговорители, екрани и други обслужвания. Зоната за наблюдение трябва ясно да се опише/очертае в бюлетина и маркира на терена.
- 1.6. Навсякъде по-нататък терминът *ориентиране* се използва със значение на обикновено дневно лятно ориентиране.
- 1.7. Всички състезания по ориентиране, организирани под патронажа на Българската федерация по ориентиране (БФО) се провеждат по настоящия правилник.
- 1.8. При разработването на настоящия правилник са взети предвид правилата за международни състезания на Международната федерация по ориентиране (МФО). При провеждане на международни състезания трябва да се следват съответните правила, ръководства и насоки на МФО.
- 1.9. Допълнителни предписания, които не противоречат на този правилник, може да бъдат определени от организатора. Те се нуждаят от одобрението на Комитет лятно ориентиране (КЛО) при БФО или назначения контролен съдия.
- 1.10. Тези правила и всякакви допълнителни предписания са задължителни за състезателите, ръководителите на групи, треньорите, съдиите, наблюдателите и други лица, свързани с организацията или в контакт с участниците и които могат да влияят върху състезанието.
- 1.11. Ръководството на състезанията може да направи отклонения от поканата и предварителните бюлетини. Те се нуждаят от одобрението на КЛО при БФО или назначения контролен съдия.
- 1.12. Спортната справедливост трябва да е първостепенна в тълкуването и прилагането на тези правила от състезатели, организатори и комисията по възраженията.
- 1.13. КЛО при БФО и/или назначения контролен съдия може да позволи отклонения от тези правила и норми. Молби за разрешение за отклонение от правилника трябва да бъдат изпратени до тях поне 1 месец преди проявата.

2. Видове състезания/формати/дисциплини

- 2.1. Според времето на провеждане:
 - 2.1.1. Дневни (в светлата част на денонощието)
 - 2.1.2. Нощни (в тъмната част на денонощието)

2.1.3. Смесени (дневно-нощни/нощно-дневни)

2.2. Според броя на състезателите:

2.2.1. Индивидуални – Състезателят пробягва сам целия състезателен маршрут.

2.2.2. Щафетни (щафета) – Щафетата се състои от двама или повече състезатели, които самостоятелно преминават последователно индивидуални състезателни маршрути. Ако не е упоменато друго, щафетният отбор се състои от трима състезатели (постове).

2.2.3. Екипни - двама или повече състезатели си сътрудничат.

2.3. Според начина на формиране на резултатите (броя на състезателните етапи/дни):

2.3.1. Едноетапни (еднодневни) – Резултатът от единствения етап е финалният резултат.

2.3.2. Многоетапни (многодневни) – Комбинираните резултати от два или повече етапа, проведени през един или няколко дни, формират крайния резултат.

2.3.3. Квалификационни – Участниците се класират за финалния етап посредством един или повече квалификационни етапа, в които, ако има много участници, те могат да бъдат разделени на отделни квалификационни групи. Състезателите от една спортна група трябва да са равномерно разпределени между паралелните класове. Резултатът на участника е само този от финалния етап. Може да има А и Б финал и т.н., като класираните участници от Б финал се класират след класираните от А финал и т.н.

2.3.4. Нокаут /пресяване - Един или няколко квалификационни потока с интервален старт отсяват състезателите, които да продължат в елиминационните кръгове на дисциплината. Елиминационните стартове са в един или повече кръгове, където няколко паралелни потока с масов старт определят най-добрите състезатели, които да продължат напред. Накрая един масов старт определя крайния победител.

2.4. Според дължината на състезателния маршрут:

2.4.1. Спринт;

2.4.2. Средна;

2.4.3. Дълга;

2.4.4. Свръхдълга;

2.4.5. Други (суперспринт и други);

2.4.6. Ако не е упомената дължината, състезателният маршрут се счита за средна.

2.5. Според реда на преминаване през контролните точки:

2.5.1. По определен ред – последователността на преминаване на контролните точки е определен.

2.5.2. Без определен ред – участникът избира реда на преминаване на контролните точки.

2.5.3. Без определен ред с точкова система – на всяка контролна точка е дадена определена стойност (точки). Участникът, в рамките на определено време, избира кои контролни точки и в какъв ред да премине.

2.5.4. Ако не е упоменат редът на преминаване, състезанията се считат *по определен ред (т.2.5.1)*.

2.6. Според броя на контролните знаци в района на контролната точка:

2.6.1. Традиционни (обикновени, класически, нормални, обичайни) – контролните точки са обозначени с един контролен знак с цифрова сигнатура.

2.6.2. Микро ориентиране (микро-О) – освен контролния знак на контролната точка, в непосредствена близост има допълнителни (грешни, фалшиви) контролни знаци. Всички контролни знаци имат една и съща сигнатура с буква (или всички нямат сигнатури). Участникът получава наказание за регистрация при грешните контролни знаци (например 20-30 сек. или допълнителна обиколка).

2.6.3. Смесени – Има както традиционни, така и микро контролни точки.

2.7. Според комбинирани видове

2.7.1. Спринтова щафета – комбинация на вида спринт и вида щафета

2.7.2. Нокаут спринт – комбинация на вида спринт и вида нокаут

2.8. Други състезания

Може да се провеждат и други видове състезания като: ●

По азимут.

- По начертан на картата път.
- Комбинирани състезания.
- По маркиран маршрут.
- Многобой по ориентиране.
- Други. Условиата за провеждане на тези състезания се определят в Покана.

3. Клас на състезанията

3.1. Състезания клас А: Държавни първенства, национални купи и международни състезания, включени в календарния план на БФО.

3.2. Състезания клас Б:

Открити клубни състезания, областни първенства, регионални и квалификационни състезания за добиване право на участие в Държавни първенства.

3.3. Състезания клас В:

Останалите състезания, отворени тренировки и други – без изискване да бъдат публикувани в сайта на БФО.

4. Състезатели, възрастови групи, резервни състезатели

4.1. За всяка календарна година състезателите и щафетите се делят на възрастови групи според пола и навършените години на състезателите към 31.12. на същата година както следва:

Години	Жени	Мъже
10 и по-малко години	Ж10	М10
11-12 години	Ж12	М12
13-14 години	Ж14	М14
15-16 години	Ж16	М16
17-18 години	Ж18	М18
19-20 години	Ж20	М20
21 и повече години	Ж21	М21
35 и повече години	Ж35	М35
40 и повече години	Ж40	М40
45 и повече години	Ж45	М45
50 и повече години	Ж50	М50
55 и повече години	Ж55	М55
60 и повече години	Ж60	М60

65 и повече години	Ж65	M65
70 и повече години	Ж70	M70
75 и повече години	Ж75	M75
80 и повече години	Ж80	M80
85 и повече години	Ж85	M85

Може да се обявяват и свободен брой отворени групи/маршрути, в които се допускат участници без оглед на възраст и пол, и обикновено се наименоуват: къс, дълъг, среден.

4.2. В зависимост от квалификацията състезателите от една възрастова група може да се разделят на категории: ЕЛИТ, А, Б, и т. н. Категорията "ЕЛИТ" се оформя само за възрастови групи Ж21 и М21.

4.2.1. Право за участие в други възрастови групи

Жените имат и правата за участие в съответните по възраст групи за мъже.

Състезателите могат да участват в по-горна група като прескачат най-много две възрастови групи

М/Ж12 могат да участват в М/Ж 14 и М/Ж 16

М/Ж14 могат да участват в М/Ж 16 и М/Ж 18

М/Ж16 могат да участват в М/Ж 18 и М/Ж 20

М/Ж 18 могат да участват в М/Ж 20 и М/Ж 21

4.2.2. В един старт всеки състезател може да участва само в една възрастова група.

4.2.3. Всеки състезател трябва да премине през медицински прегледи съгласно закона за физическото възпитание и спорта.

4.3. Организаторът може да налага ограничения относно участието в състезанията и бъде упоменато в поканата.

4.4. Участието в състезания е доброволно и на лична отговорност на състезателя.

4.5. Резервни състезатели могат да се представят при щафетни и други състезания, в които броят на състезателите е предварително определен.

4.6. Правилата за редовните състезатели важат и за резервните.

4.7. Ако организаторът не посочи предварително друго, заявка за замяна на редовен състезател с резервен или разместване на състезатели в щафетата може да се направи в писмен вид в секретариата най-късно 2 часа преди старта на състезанието.

4.8. Възрастови групи за по-възрастни от посочените в т. 4.1. състезатели може да се предлагат по преценка на организатора.

4.9. Възрастовата група за щафетни състезания може да се определя по сумата (средноаритметичното) на навършените години съгласно т. 4.1. на състезателите, което следва да бъде упоменато в поканата. В заявката за състезателите следва да се посочи годината на раждане.

5. Състезателни права и картотекиране

5.1. Състезателят има право да участва в състезания от името на клуб-член на БФО или индивидуално, ако не е посочено друго в поканата и ако няма съответно дисциплинарно наказание.

5.1.1. Право да бъдат картотекирани имат лица, които са български граждани, граждани на държави-членки на Европейския съюз, на страните по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, или чужди граждани, на които е разрешено дългосрочно пребиваване в Република България.

5.1.2. В една календарна година състезателят не може да участва от името на повече от един клуб, освен ако няма тристранно споразумение между предишния клуб, новия клуб и състезателя.

5.2. Първоначално всеки има право да избере свободно един клуб, в който да придобие състезателни права. Първоначалното картотекиране (придобиване на състезателни права в клуб) се извършва целогодишно от клубовете, чрез изпращане на попълнено Приложение 5 в БФО. Състезателят, а за малолетни и непълнолетни родителят (настойникът, попечителят) удостоверява своето желание/съгласие с подписа си в Приложение 5, а клубът своето съгласие, чрез подписа на председателя на клуба и печат.

Участниците в състезания клас Б не е необходимо да бъдат картотекирани.

5.3. Прекартотекиране на състезателите става за всяка календарна година през месец декември на предходната година, като се изпраща в БФО попълнено Приложение 5, в което не е необходим подпис на прекартотекираните състезатели, а само на първоначално картотекираните.

5.4. Прекратяване на състезателни права в клуб.

Прекратяване на състезателните права в клуба настъпват в следните случаи:

5.4.1. Клубът не прекартотекира състезателя.

5.4.2. Изтича срокът договорен в писмено споразумение между клуба и състезателя.

5.4.3. Когато клубът и състезателят нямат помежду си споразумение или текст от споразумение, определящ срока на състезателните права в клуба, и когато състезателят не участва от името на клуба 1 година.

5.4.4. С решение на УС на БФО.

5.5. При прекратяване на състезателните права в клуба, състезателят има право да приложи първоначалното картотекиране за придобиване на състезателни права в същия клуб или в друг клуб.

5.6. Придобиване на състезателни права (картотекиране, преминаване) в друг клуб става при следните случаи:

5.6.1. По време на прекартотекирането (т. 5.3.), чрез тристранно споразумение между предишния клуб, новия клуб и състезателя. В споразумението се упоменават условията на преминаване: срок и ако има парични, материални или други условия, породени от преминаването

5.6.2. С решение на УС на БФО, за което се уведомяват заинтересованите страни.

5.7. Ако е налице тристранно споразумение, точки не получава нито един от двата клуба за даденият състезател. Това не се отнася за придобитите лични права от състезателя, като участия в национален отбор и участия в Държавно първенство.

5.8. Между клуба и състезателя може да се сключи споразумение за уреждане на състезателните и други права и задължения.

5.9. Всички спорни въпроси се решават от УС на БФО.

6. Обявяване

6.1. Обявяване на състезанията става чрез писмена покана. Тя се изпраща не по-късно от 1 месец преди състезанието. За състезанията клас А и клас Б този срок е 2 месеца. Поканата трябва да съдържа най-малко смислените данни, посочени в Приложение 6.

6.2. Наложителни промени по поканата за състезания клас А и клас Б се изпращат най-късно 15 дни преди състезанието.

6.3. В поканата може да се дават допълнителни правила за провеждане на състезанието.

6.4. Поканата се публикува в електронната страница (сайта) на БФО и може да се изпраща по електронната поща до поканените клубове/представителства.

7. Заявки, документи и такси

7.1. Желаетелите да участват в състезанието изпращат предварителни заявки, съобразени с поканата.

7.2. Заявки в електронен или друг вид се изпращат/представят в определените място и срокове съгласно поканата.

- 7.3. Участниците от една и съща възрастова група може да се разпределят равномерно в стартовите групи. Ако не са посочени в поканата или във формата за заявка, броят на стартовите групи се приема за три. Организаторът разпределя стартови групи на участниците, за които такива не са посочени в заявката.
- 7.4. Организаторът може да изисква такса за участие и/или стартова такса. Тези такси за индивидуалните участници може да бъдат завишени.
- 7.5. При пристигане в мястото на явяване за състезанията, в секретариата се представят следните документи:
- документ за медицински преглед, съгласно закона за физическото възпитание и спорта
 - други документи посочени в поканата.
- 7.6. Участници, с нередовни документи или не заплатили обявените в поканата такси, не се допускат до участие в състезанието.
- 7.7. За удостоверяване на редовността при поискване от ръководството или комисията по възраженията, се представят за състезателя заверено с подпис и печат от БФО копие на Приложение 5 за картотекиране на състезателя, лична карта/паспорт, а за състезатели, непритежаващи право на лична карта/паспорт, ученическа карта/бележник или копие от акта за раждане.
- 7.8. Организаторът може да премества заявените участници в дадена възрастова група и категория в друга позволена възрастова група и/или категория, ако това е посочено в поканата.
- 7.9. Закъснелите заявки може да бъдат отхвърлени или ако е упоменато в поканата, допълнително таксувани.
- 7.10. Промени в заявките се допускат при възможност и ако това е посочено в поканата. Организаторът може да определи в поканата такси за тези промени.
- 7.11. В състезания от Клас А състезатели, заявени след крайния срок за заявки, не се допускат до участие.

8. Информация - Бюлетин 1

- 8.1. Организаторът може да дава на подалите заявки за участие в състезанието допълнителни информации (бюлетини) към поканата.
- 8.2. Бюлетин 1 за състезания от Клас А трябва да бъде публикуван **3 дни** преди крайния срок за заявки и не по-късно от **14 календарни** дни преди състезанието. Участниците трябва да могат да получат бюлетин в електронна или друга форма, ако е описана най-малко следната информация:
- Ръководството и съдийски състав.
 - Програма на проявата, включваща: работното време и място на секретариата, стартове, технически конференции, откриване, награждаване, закриване, обявяване/раздаване на списъци, състезателни номера, класирания, състезателни карти и други, срокове за последващи заявки и предаване.
 - Организационни указания.
 - Данни за картата и местността (допълнителни, уточнени и променени условни знаци; необходимост от предпазване на картата, размер, мащаб, сечение и година на обновяване на картата, образец (част от картата), показващ типа местност; надморска височина и др.).
 - Данни за маршрутите (дължина, сборно изкачване и дължина по съдийски вариант за спринтови дистанции, вилици, пеперуди, брой на контролните точки, контролно време, месторазположение и съдържание на подкрепителните пунктове, предполагаемо време на победителя и др.).
 - Оборудване на контролните точки: вид на контролните знаци, стойки, устройства за регистриране (електронни станции, перфоратори), място на сигнатурите.
 - Състезателен център, паркинг, разстояние от него до финала и старта и/или време за придвижване до тях, както и възможности за загряване.

- Особености в организацията на старта: схема, разстояния, получаване на картите и как участникът ще се увери, че взема своята карта.
 - Особености в организацията на финала: зоните за наблюдение, събиране на картите, времеизмерване и др.
 - Начин на стартиране и особености на щафетите: схема за стартиране, смяна на постове и финиширане, описания на контролните точки (ако не е осигурено тяхното получаване на старта от всеки участник), размерите на описанията на контролните точки, раздавани на предстарта. Отклонения от нормата за символите за описание, ако има такива. ● Всички опасности.
 - Маркирани отсечки, забранени и опасни места. Обозначаване и вид на използваната маркировка.
 - Климатични особености.
 - Подслон.
 - Вода за пиене и миене.
 - Тоалетни.
 - Медицинска помощ.
 - Моделно бягане.
 - Начин на смяна на картите, обозначения върху тях.
 - Всички специални правила свързани с проявата.
 - Всички разрешени отклонения от правилата.
 - Цветно копие на последното издание, ако има стара карта за ориентиране, ски ориентиране или коло ориентиране, на състезателните райони.
 - Точното разположение на всеки от състезателните райони, състезателен център, паркинг и местата на финалите. Обща карта/схема на региона. ● Препоръки за състезателното облекло.
 - Стартови списъци, ако са готови.
 - Прогноза за времето: вятър, сняг, температура, слънце.
 - Други данни, посочени или не посочени в Поканата съгласно Приложение 6.
- 8.3. При щафетни състезания и при състезания, на които се носят състезателни номера, участниците трябва да получат списък с номерата до започване на състезанието.
- 8.4. Всички останали информации и указания, както и информацията от т. 8.2., се дават в писмена форма на ръководителите на групите или се публикуват/окачват на предварително оповестено място, а в краен случай на старта. Може да се даде устна информация само във връзка с въпроси по време на техническата конференция или в спешни случаи. При всички случаи информацията трябва да стигне навреме до участниците в състезанието.
- 8.5. Организаторът при възможност трябва да дава текуща информация за протичане на състезанието.

9. Жребий и стартови списъци

- 9.1. Тегленето на жребия се извършва по стартови групи от ръководството – служебно или публично. Тегленето се прави на ръка или чрез компютър.
- 9.2. Когато по един маршрут ще бягат повече от една възрастова група и категория, първо стартират всички участници от по-силната група.
- 9.3. Жребият трябва да бъде теглен така, че участници от една спортна група по възможност да не стартират един след друг. Добре е да стартират на по-големи, приблизително равни интервали помежду им. Когато по време на жребия или след това двама участници от една спортна група се намират един след друг, премества се между тях следващият или евентуално предишният

участник от друга спортна група и ако и този способ, приложен многократно, не помогне да се премахне стартирането един след друг, между тях се оставя свободно място.

9.4. При квалификационни състезания, финалният старт може да бъде изравнителен старт или интервален с обратен ред на класирането от квалификациите.

9.5. При многоетапни (многодневни) състезания жребият трябва да бъде дирижиран така, че всеки участник да се постави в отделните дни (етапи) в началото, средата и края на стартовия списък.

9.6. При теглене на жребия може да се формират стартови групи, съобразно спортната квалификация на участниците или по други съображения, упоменати в поканата.

9.7. След тегленето на жребия се съставят стартови списъци, които се публикуват не по-късно от 12 часа преди започване на състезанието. Може да се предоставя на ръководителите на групи извадка от стартовия списък. Стартовите списъци трябва да съдържат най-малко следните данни: име на състезанието, дата, възрастова група, дължина на маршрута, име на заявения участник, представителство, стартово/астрономическо време.

9.8. Допуска се провеждането на състезания от клас Б и В без оповестен стартов списък, ако това е упоменато в поканата.

10. Реклама и спонсорство

10.1. Забранена е по време на проявата не договорената с организатора или местната власт реклама на стоки, фирми и други подобни, виждаща се в района на старта, финала, състезателния център, бивака, паркинга и обявените пътища между тях.

10.2. Върху картите е разрешена реклама до 40% от площта, а върху състезателните номера е разрешена реклама до 30% от площта, без с това да се разваля оформлението им.

10.3. На лицевата част на картния лист е разрешена реклама само извън периферията на същинската карта. На гърба ограничения няма.

10.4. Забранени за реклама са продуктите: тютюн (цигари), концентриран алкохол (ракия, водка, уиски, джин, бренди и др.) и всички забранени за реклама в Република България продукти.

10.5. Няма ограничения за обема на рекламите върху състезателното облекло или екипировката, освен при стартовите номера.

РАЗДЕЛ II – ТЕХНИЧЕСКИ ПРАВИЛА

11. Местност за състезания

11.1. Местността трябва да отговаря на изискванията за съответните състезания и да позволява очертаването на подходящи (от гледна точка на ориентирането) маршрути.

11.2. След обявяване на района на състезанията (за клас А и клас Б в сайта на БФО) се забранява посещението му от състезатели, треньори и други заинтересовани лица. Ако това не е възможно, разпоредбите за достъп до района трябва да се публикуват във възможно най-кратък срок.

11.3. Състезанията по ориентиране трябва да се провеждат в местност, по възможност еднакво непозната за участниците.

12. Състезателен маршрут

12.1. Местата, които може да доведат до нещастни случаи, трябва да се избягват. Ако не може да се избегнат, да се съобщят в подходяща форма на участниците.

12.2. Маршрутът трябва да бъде съобразен с:

12.2.1. Правилата за очертаване на маршрути – Приложение 1.

12.2.2. Състезателни формати – Приложение 2.

12.2.3. Решение на МФО за добра практика във връзка с околната среда – Приложение 3.

12.2.4. Лайбницката спогодба – Приложение 4.

- 12.3. Маршрутът трябва да бъде съобразен с квалификацията на участниците от дадена група (категория), като създава еднакви условия за проверка на способностите им за ориентиране и физическата им подготовка.
- 12.4. Маршрутите за отделните възрастови групи и категории трябва да бъдат, колкото е възможно, различни.
- 12.5. За отделните маршрути по възможност трябва да се използват различни контролни точки.
- 12.6. Всички правила по опазване на околната среда, горското стопанство, животинския свят, и т.н. в района трябва да се спазват.
- 12.7. Маршрутите за паралелните серии трябва да са с възможно най-голямо сходство в дължина и стандарт.
- 12.8. За участниците в една и съща възрастова група контролните точки/отсечки може да се комбинират различно, но всички участници трябва да пробягат един и същ цялостен маршрут.

13. Дължина на състезателния маршрут. Най-добро време. Контролно време. Сборно изкачване

- 13.1. Дължината на маршрута трябва да бъде съобразена с възрастовата група и категорията на състезателите, местността (пресеченост, залесеност и други), времето на състезанието по сезон, по време (дневно, нощно) и други фактори.
- 13.2. Дължината на горските маршрути се измерва от картата по права линия, свързваща старта, последователно контролните точки и финала, като се заобикалят водните и други непреодолими препятствия и забранени участъци. При спринт дължината на маршрута се измерва по най-краткия възможен вариант за преминаване през контролните точки. Маркираните отсечки се включват в дължината на маршрута с действителната им дължина.
- 13.3. Предполаганото най-добро време и контролното време за различните възрастови групи при индивидуални едноетапни (еднодневни) състезания клас А трябва да са съобразени с Таблици 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.
- 13.4. Останалите състезания е препоръчително да се доближават до посочените в Таблици 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 предполагаемо най-добро време и контролното време за различните възрастови групи.

ТАБЛИЦА 1 – дълга

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време минути
	долна минути	горна минути	
Ж12	30	35	150
Ж14	30	35	150
Ж16	35	45	150
Ж18	40	50	150
Ж20	45	55	150
Ж21	70	80	180
Ж21А	55	65	180
Ж21Б	40	50	180
Ж35	45	55	150
Ж40	40	50	150
Ж45	35	45	150
Ж50	35	45	150
Ж55	35	45	150
Ж60	35	45	150
Ж65	35	45	150
Ж70	35	45	150
Ж75	35	45	150
Ж80	35	45	150
Ж85	35	45	150

M12	30	35	150
M14	30	35	150
M16	35	45	150
M18	45	55	150
M20	60	70	150
M21	90	100	180
M21A	75	85	180
M21Б	55	65	180
M35	60	70	150
M40	55	65	150
M45	50	60	150
M50	45	55	150
M55	40	50	150
M60	40	50	150
M65	40	50	150
M70	40	50	150
M75	40	50	150
M80	40	50	150
M85	40	50	150

ТАБЛИЦА 2 – средна

Възрастова група	Най-добро време границы		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Ж12	17	22	90
Ж14	17	22	90
Ж16	20	25	90
Ж18	20	25	90
Ж20	20	25	90
Ж21	30	35	90
Ж21A	30	35	90
Ж21Б	20	25	90
Ж35	20	25	90
Ж40	20	25	90
Ж45	20	25	90
Ж50	20	25	90
Ж55	20	25	90
Ж60	20	25	90
Ж65	20	25	90
Ж70	20	25	90
Ж75	20	25	90
Ж80	20	25	90
Ж85	20	25	90
M12	17	22	90
M14	17	22	90
M16	20	25	90
M18	20	25	90
M20	20	25	90
M21	30	35	90
M21A	30	35	90
M21Б	20	25	90
M35	20	25	90
M40	20	25	90

M45	20	25	90
M50	20	25	90
M55	20	25	90
M60	20	25	90
M65	20	25	90
M70	20	25	90
M75	20	25	90
M80	20	25	90
M85	20	25	90

ТАБЛИЦА 3 – спринт

Възрастова група	Най-добро време границы		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Ж12	10	12	50
Ж14	10	12	50
Ж16	10	12	50
Ж18	12	15	50
Ж20	12	15	50
Ж21	12	15	50
Ж21А	12	15	50
Ж21Б	12	15	50
Ж35	12	15	50
Ж40	12	15	50
Ж45	12	15	50
Ж50	12	15	50
Ж55	12	15	50
Ж60	10	12	50
Ж65	10	12	50
Ж70	10	12	50
Ж75	10	12	50
Ж80	10	12	50
Ж85	10	12	50
M12	10	12	50
M14	10	12	50
M16	10	12	50
M18	12	15	50
M20	12	15	50
M21	12	15	50
M21А	12	15	50
M21Б	12	15	50
M35	12	15	50
M40	12	15	50
M45	12	15	50
M50	12	15	50
M55	12	15	50
M60	10	12	50
M65	10	12	50
M70	10	12	50
M75	10	12	50
M80	10	12	50
M85	10	12	50

ТАБЛИЦА 4 – свърхдълга

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Ж18	70	80	200
Ж20	80	90	200
Ж21	95	110	240
Ж35	80	90	200
Ж40	70	80	200
Ж45	65	75	200
Ж50	65	75	200
М18	85	95	200
М20	100	110	200
М21	120	140	240
М35	100	110	200
М40	90	100	200
М45	80	95	200
М50	80	90	200

ТАБЛИЦА 5 – щафета (за един пост)

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Ж12	20	25	90
Ж14	20	25	90
Ж16	20	25	90
Ж18	25	30	90
Ж20	25	30	90
Ж21	30	40	90
Ж35	25	30	90
Ж40	25	30	90
Ж45	20	25	90
Ж50	20	25	90
Ж55	20	25	90
Ж60	20	25	90
Ж65	20	25	90
Ж70	20	25	90
Ж75	20	25	90
Ж80	20	25	90
Ж85	20	25	90
М12	20	25	90
М14	20	25	90
М16	20	25	90
М18	25	30	90
М20	25	30	90
М21	30	40	90
М35	25	30	90
М40	25	30	90
М45	20	25	90
М50	20	25	90
М55	20	25	90
М60	20	25	90

M65	20	25	90
M70	20	25	90
M75	20	25	90
M80	20	25	90
M85	20	25	90

ТАБЛИЦА 6 – спринтова щафета (за един пост)

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Щафета Ж/М 18	12	15	50
Щафета Ж/М 21	12	15	50

ТАБЛИЦА 7 – нокаут спринт

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време
	долна	горна минути минути	минути
	квалификация		
Ж21	8	10	30
М21	8	10	30
	масови стартове		
Ж21	6	8	30
М21	6	8	30

ТАБЛИЦА 8 – нощно

Възрастова група	Най-добро време граници		Контролно време
	долна минути	горна минути	минути
Ж14	20	25	120
Ж16	25	35	120
Ж18	30	40	120
Ж20	40	50	120
Ж21	50	60	120
Ж35	40	50	120
Ж40	35	45	120
Ж45	30	40	120
Ж50	30	40	120
Ж55	30	40	120
Ж60	25	35	120
Ж65	25	35	120
Ж70	25	30	120
Ж75	25	30	120
Ж80	25	30	120
Ж55	25	30	120
М14	20	25	120
М16	25	35	120
М18	30	40	120

M20	40	50	120
M21	50	60	120
M35	40	50	120
M40	35	45	120
M45	30	40	120
M50	30	40	120
M55	30	40	120
M60	25	35	120
M65	25	35	120
M70	25	30	120
M75	25	30	120
M80	25	30	120
M85	25	30	120

13.5. За всеки старт/етап/пост може да се определи един час, в който изтича контролното време за всички участници. Този час е равен или по-голям от най-големия час, в който изтича контролното време на всички участници.

13.6. Сборното изкачване по оптимален (съдийски) вариант не трябва да надвишава 4% от дължината на маршрута, определена съгласно т. 13.2.

13.7. В поредица от състезания клас А без почивен ден не трябва да има два последователни дълги маршрута.

13.8. Контролното време е максимално допустимото време за преминаване на състезателния маршрут.

13.9. При затруднени условия ръководството може да увеличи контролното време, което трябва да се обяви преди старта на първия участник. Не се разрешава увеличение на контролното време след стартиране на първия участник (при щафети за дадения пост).

13.10. Отклонения по всички подточки от т. 13, които трябва да се обявят в поканата, се допускат след одобрението на контролния съдия, назначен от БФО.

14. Карти

14.1. Картите и допълнителните отпечатки трябва да отговарят на актуалните норми на МФО (ISOM - International Specification for Orienteering Maps / Международни спецификации за карти за ориентиране/ или ISSprOM - International Specification for Sprint Orienteering Maps / Международни спецификации за спринтови карти за ориентиране). Отклонения от тези норми се допускат след одобрението на контролния съдия, назначен от БФО и предварително обявени в Бюлетин 1.

14.2. Мащабът за картите по ориентиране трябва да е:

- За дълга – 1:15000 или 1:10000 (по изключение), хоризонтални през 2,5 м или 5 м. (за ветеранските групи 1:10000)
- За средна и щафети – 1:10000 или 1:7500, хоризонтални през 2,5 м или 5 м.
- За спринт - 1:4000, хоризонтални през 2 м или 2,5 м (за ветерани или млади състезатели се позволява мащаб 1:3000).

Отклонения от тези норми се допускат след одобрение на контролния съдия, назначен от БФО и предварително обявени в Бюлетин 1.

14.3. Картата за състезания по възможност трябва да отговаря на последното състояние на местността. Появили се след отпечатването промени, влияещи на състезанието, следва да бъдат допълнително отпечатани или нанесени допълнително, или съобщени по подходящ начин на участниците.

- 14.4. Картите трябва да са защитени от намокряне и повреда за всички състезания. Картите за състезание клас А трябва да се отпечатани на непромокаема хартия.
- 14.5. Ръководството на състезанието е длъжно да осигури карти за всеки участник от съответната възрастова група според стартовия списък.
- 14.6. Участникът е отговорен по време на състезанието за запазване годността на картата от дъжд, сняг и др.
- 14.7. В деня на състезанието, освен разрешените от организатора карти, използването на каквато и да е друга карта на състезателния район от участниците или членове на спортните групи е забранено.
- 14.8. Картата не трябва да е по-голяма от изискващото се за участника да премине маршрута, което евентуално може да се осигури с рязане или сгъване на картата.
- 14.9. Всеки участник е длъжен да носи по време на преминаването на маршрута и да финишира със състезателната си карта, и ако е необходимо, да я предаде при смяна на картата и на финала. В противен случай се декласира.
- 14.10. Няколко карти може да се използват за пробягване на маршрута.
- 14.11. Участникът е отговорен за вземането на правилната карта както на старта, така и при евентуална смяна на картата. Означението на възрастовата група и категорията и/или състезателния номер и евентуално името на участника трябва да са написани на картата и евентуално близо до нея така, че означенията да се виждат от участника преди да стартира или преди да я вземе. Вземането на грешна карта на старта или при смяната води до декласиране на участника. При случай на вземането на грешна карта ръководството трябва да е осигурило възможност за бързото ѝ възстановяване от резервни карти.

15. Забранени райони и преминавания

- 15.1. Забранени или опасни райони, забранени пътища (автомагистрали, жп и др.), линейни и други обекти, които не трябва да се пресичат, трябва да бъдат отбелязани на картата. Ако е необходимо трябва да бъдат отбелязани/маркирани и на местността. Участниците не трябва да навлизат, следват или пресичат такива райони, пътища или обекти.
- 15.2. Задължителни преминавания, места за пресичане и преминаване трябва да бъдат ясно отбелязани на картата и на местността.
- 15.3. Забранените райони на състезания клас А да са качени в сайта на БФО когато бъдат одобрени/гласувани от УС на БФО.
- 15.4. Забранените райони са напълно забранени за каквото и да е навлизане, преминаване и трениране в тях, освен в случаите, когато:
 - 15.4.1. В поканата е оказано друго, след решение на съответните органи.
 - 15.4.2. Само за горските дистанции: Позволено е преминаването и използването за изцяло физически тренировки без използване на каквато и да е карта и начини за извличане на информация за района по:
 - асфалтови пътища преминаващи през района;
 - маркирани туристически пътеки;
 - трасета на състезания по бягане, само в съответния ден;
 - 15.4.3. Само за спринтовите дистанции: Забранените райони могат да бъдат разделени на частично забранени и напълно забранени, като това се упоменава при публикуването им в сайта на БФО и съответните покани. Възможно е състезателният район да бъде частично забранен до деня на състезанието и напълно забранен в самия ден.

- Частично забранен район – позволени са преминаването, разходки по магазините и други, но е стриктно забранено провеждането на всякакъв вид тренировки, използването на каквито и да било карти и други начини за добиване на информация.
 - Напълно забранен район – забранено е навлизането в района.
- 15.4.4. Нарушаването на забранените райони се налага поради форсмажорни обстоятелства, като това трябва да бъде утвърдено от УС към БФО.
- 15.4.5. Районите за състезания от клас Б и клас В също могат да бъдат забранени, но се административат изцяло от съответния организатор.

16. Състезателен маршрут и други означения върху картата

16.1. Върху картата се означават маршрутите с лилав прозрачен цвят с маршрутни знаци съгласно актуалните спецификации на МФО за всеки мащаб.:

- Старт или място (когато е различно от старта), от което започва ориентирането по първата отсечка (точка К) – с равностраничен триъгълник
- Контролни точки – окръжност ● Финал – 2 концентрични окръжности
- Маркирани отсечки – прекъсната линия.
- Непроходими граници – непрекъсната линия ● Забранени пътища – заштриховани с Х ● Първа медицинска помощ – кръст.
- Подкрепителен пункт – чашка.

Центърът на триъгълника, окръжността, кръста и чашката определя точното местоположение на обекта.

16.2. Контролните точки се номерират с число 1, 2, 3 и т. н. Цифрите трябва да са ориентирани на север и да не закриват важни елементи от картата.

16.3. Триъгълникът и окръжностите се свързват в определения ред с прави линии (с изключение на маркираните отсечки).

16.4. Забранените участъци, през които участниците не трябва да минават за предпазване от злополуки или по други причини, се означават със съответния символ. Ако няма естествена граница, границата се нанася:

- С плътна линия, ако участъкът е маркиран на местността непрекъснато. ● Без линия, ако участъкът на местността не е маркиран.

16.5. Опасни участъци се означават на картата. Заштриховат с пресичащи се диагонални линии.

16.6. Важни преминавания (брод; подлез или надлез на шосе; жп линия и др.) се показват с две дъги.

16.7. Когато линиите или означенията закриват важни за разчитане обекти, те следва частично да се прекъсват.

16.8. Върху полето на картата се означават възрастовата група и категорията, за които тя е предназначена, както и поне 3 квадрата с минимални размери 15x15 мм, за евентуално използване на резервните перфоратори на контролните точки.

16.9. Маркираните отсечки по маршрута да се нанасят върху картата.

17. Описание на контролните точки

17.1. Точният обект и точното място на контролната точка трябва да бъде определено от описанието на контролните точки. Описанието трябва да е под формата на символи и да отговаря на актуалните норми на "Описание на контролните точки на МФО".

17.2. Описанието трябва да бъде отпечатано или прикрепено към лицевата страна на картата .

17.3. За състезания от клас А допълнителни описания да се дават отделно за всяка възрастова група преди старта или в стартовата зона. За останалите състезания това е препоръчително.

18. Времеизмерване и регистрация

18.1. За състезания от клас А трябва да се използват само лицензирани от МФО електронни системи за регистриране преминаването по състезателния маршрут. Към януари – 2024 г. това са Емит (Emit), СпортИдент (SportIdent), SFR и Learnjoy.

18.1.1 При системата *Emit* прикрепеният към електронната контролна карта (чип) контролен картон за резервно регистриране трябва да издържа на условията, които е възможно да настъпят по време на състезанието (включително потапяне във вода). Отговорност на участника е да осигури регистрирането върху резервния картон и да го опази така, че да може да се използва при липса на електронна регистрация.

18.1.2 При системата *SportIdent*, всяка контролна точка трябва да е оборудвана и с резервна станция или перфоратор с игли. Отговорност на участника е да осигури наличието на електронната регистрация в електронната си контролна карта, като не отменя/изважда електронната контролна карта преди да получи сигнал, потвърждаващ регистрацията. Единствено и само ако такъв сигнал не бъде получен, участникът може да използва резервния перфоратор.

18.2. Участниците трябва да имат възможност да се упражняват в използване на електронната система по време на моделното бягане.

18.3. Участниците са отговорни за регистрирането на тяхната собствена контролна карта на всяка контролна точка, при необходимост на старта и/или финала, използвайки предоставеното устройство за регистриране.

18.4. Контролната карта трябва ясно да показва, че всички контролни точки са били посетени.

18.5. Участник с липсваща регистрация не се класира, освен ако се установи със сигурност, че не е по вина на участника. Ако някоя станция не работи, участникът трябва да използва перфоратора или ще бъде декласиран при липса на перфорация.

18.6. Ръководството има право да проверява контролната карта на старта, по маршрута и финала.

18.7. Контролната карта се прочита при оператора на системата за времеизмерване непосредствено след финиширане.

18.8. Организаторът, използващ електронна система за времеизмерване и регистрация, трябва да: ●
Предоставя за временно ползване контролни карти срещу заплащане.

- Изтрие и евентуално зареди информацията върху контролните карти или да предостави преди старта станции за изтриване и проверка на изтриването и евентуално зареждане.

19. Видове старт/стартиране

19.1. Единичен (интервален) – участниците в една и съща възрастова група и категория стартират на еднакъв интервал, определен от организатора. Желателно е интервалът на по-малобройните групи да е по-голям, без това да удължава общото време за старта. Използва се обикновено при индивидуални състезания.

19.2. Масов/едновременен/общ – всички участници стартират едновременно. Използва се обикновено при щафети, както и при състезания от типа “one man relay” (щафета от един човек).

19.3. Групов – участниците се разделят на групи, които стартират на интервали една от друга. Всички участници от групата стартират едновременно и имат едно и също стартово време.

19.4. При индивидуалните състезания с отборно класиране масов старт не се допуска. Ако не е възможен единичен старт, провежда се групов, като във всяка група може да има само по един участник от отбор или спортна група.

19.5. Изравнителен старт (старт с преследване) – при многоетапни (многодневни) състезания редът и времето за стартиране през следващия етап (ден) се определя по разликата от сумата на времената (или модифицираните времена) от предишните дни (етапи). За да не се удължава много стартът, за по-късно стартиращите участници може да се приложи интервален старт.

20. Организация на старта

- 20.1. Организаторът трябва да създава условия за участниците своевременно да се придвижат до мястото на старта. Пътят до мястото на стартиране трябва да бъде маркиран и разстоянието (или времето за придвижване) съобщено в информацията (т. 8.2).
- 20.2. В района на старта трябва да има стартов списък, часовник показващ на участниците стартовото време и евентуална промяна или важна информация, несъобщена във времето до старта.
- 20.3. Стартът може да се организира с предварителен пре-старт, разположен в някой край на зоната за загряване. Ако има предварителен старт, там трябва да се разположи часовник, който да показва на официалните лица и участниците стартовото време на влизащите в пре-старта (имената на участниците може да се изписват или извикват). Преминаване след предварителния старт се разрешава само на стартиращи участници и съпроводени от ръководството представители на средствата за информация.
- 20.4. Участникът отговаря сам за своевременното си явяване на старта. Когато някой участник по собствена вина се яви със закъснение на старта, той може да стартира, спазвайки процедурите на старта и не пречейки на нормалното му функциониране, като се счита, че е стартирал в посоченото в стартовия списък време. Участници, които закъснеят за стартовото си време по вина на организатора, трябва да получат ново стартово време, като се вземе предвид възможното влияние на други участници.
- 20.5. Преди старта участникът трябва да има възможност необезпокояван да се подготви и разгръва поне 30 мин. Само нестартирали участници и членове на техните спортни групи се допускат в зоната за загряване.
- 20.6. Стартът по възможност трябва да се организира така, че картите, маршрутите, вариантите и посоката за първа контролна точка да не се виждат от по-късно стартиращи участници и други лица. Ако е необходимо, трябва да има по-дълга маркирана отсечка от мястото на старта до мястото, където започва ориентирането – точка "К".
- 20.7. Участникът взема състезателната карта на старта или по пътя до точка "К". Измерването на времето във всеки случай става на стартовата линия, която е обозначена. Ако не е указано друго, отдясно се разполагат картите във възходящ ред на възрастовите групи за мъже, а от ляво за жени и отворените групи.
- 20.8. Ако точка "К" не съвпада със старта, то тогава тя трябва да е обозначена на местността с контролен знак без регистриращо устройство.
- 20.9. Стартът не може да започне по-рано от обявеното време.
- 20.10. Обявяването на времето (или имената) на влизащите за проверка участници трябва да става с часовник, табло или други средства, позволяващи възприемане на информацията от далечно разстояние (предпочитан е тихият старт).
- 20.11. Организаторът трябва да осигури предпазването на картите на старта от дъжд, сняг, вятър.
- 20.12. При електронна регистрация на старта се допуска ± 5 сек. или друго обявено, ненаказуемо отклонение от стартовото време при регистрацията.
- 20.13. При електронна регистрация участниците трябва преди старта да могат да изтрият и след това да проверят изтриването на контролната карта.
- 20.14. Карантина. За състезания клас "А" трябва/може да се предвиди т.нар. карантинна зона, в която всички състезатели трябва да се разположат преди стартирането на първия състезател. В карантинната зона трябва да бъдат осигурени тоалетни, вода, място за оставяне на личен багаж, а при лошо време ако няма постройки и козирки, да бъдат предвидени шатри или друг тип временни обекти за подслон. В карантинната зона е забранена комуникацията с хора извън нея.

21. Контролни точки

- 21.1. Контролните точки се обозначават на местността с контролни знаци. Те са оборудвани с перфоратор и ел. станция за времеизмерване и регистрация със сигнатура поставени над знака

30/30 см във вид на триъгълна призма, три квадрата, разделени по диагонал на бяло (горе ляво) и оранжево (долу дясно) (цвят PMS 165). Контролният знак трябва да бъде поставен така, че основата на триъгълната пирамида (едната страна на квадрата) да бъде хоризонтална. Долната част на контролния знак трябва да бъде поставен на височина 20 см от земята.

21.2. Контролните знаци стоят по маршрута от стартирането на първия участник до завършването на всички участници или изтичането на контролното време на непристигналите.

21.3. Контролният знак трябва да бъде поставен на посоченото на картата място и в съответствие с описанието. Той трябва да е видим, когато участникът вижда това място.

21.4. Върху станцията трябва да има числова сигнатура, която да се чете ясно, когато участникът извършва регистрацията. Числата по-малки от 31, числата по-големи от 256 и числата, които може да бъдат грешно прочетени на обратно (66, 68, 86, 89, 98, 99 и т.н.) да не се използват.

Цифрите трябва да са черни на бял фон, с височина 50-100 мм и дебелина на линията 5-10 мм.

21.5. Устройствата/станциите за регистрация трябва да бъдат поставяни на стойката или на видно място, свързани физически с контролния знак и подходът към тях трябва да бъде лесен. Участниците трябва да могат сами да регистрират контролните си карти. По преценка на ръководството може да се поставят повече устройства за регистрация на една контролна точка.

21.6. Контролната точка трябва да бъде подбрана така, че участник, извършващ регистрация на контролната точка, да не помага на близо намиращи се участници в нейното откриване.

21.7. Контролни точки, за които има съмнения относно опазването им, трябва да се охраняват.

22. Маркирани отсечки

22.1. Задължителните за преминаване отсечки се маркират с коридори или с две разноцветни ленти.

22.2. Участниците трябва да следват цялата дължина на всяка маркирана отсечка.

22.3. Участниците, които не спазват това изискване, се дисквалифицират.

23. Подкрепителни пунктове

23.1. Подкрепителните пунктове е добре да са на контролни точки.

23.2. На тях трябва да бъдат осигурени еднакви условия за всички участници.

23.3. Ако очакваното време на победителя е над 60 мин. трябва да има поне един подкрепителен пункт на всеки 30 мин. от очакваното време на победителя.

23.4. На подкрепителния пункт трябва да се предлага с подходяща температура (например 23-24 градуса) поне чиста вода. Ако се предлагат други подкрепителни напитки, те трябва да са ясно обозначени. По преценка на организатора участниците могат да предоставят предварително собствени напитки и добавки.

24. Организация на финала. Времеизмерване

24.1. В близост до финала по възможност трябва да има покрито помещение за състезателите, тоалетни и вода (или безалкохолни напитки).

24.2. Подходът от последната контролна точка към финала трябва да бъде ограден или маркиран коридор от ленти или преместваеми оградни профили. Последните 20 м трябва да са в права линия.

24.3. Отсечката от последната контролна точка до финала може да бъде маркирана. Зрители и фотографи трябва да имат достъп в последните 100 м за наблюдение, заснемане, приветстване и насърчаване, като разрешената зона трябва ясно да бъде отбелязана, за да ограничи навлизането към района на състезанието през последната контролна точка.

24.4. Линията на финала трябва да е поне 3 м и трябва да е ясно обозначена. Точното разположение на финалната линия трябва да е очевидно за приближаващите се участници. Щом участникът премине финалната линия, за него етапът/състезанието свършва. Той предава на съдиите своята

контролна карта (или информацията от нея), ако трябва и състезателната си карта. Състезателят няма право да влиза отново в състезателния район без разрешение на ръководството.

24.5. Ръководството трябва да се опита да изолира така нестартиралите от финиширалите участници, че последните да не могат да дават никакви сведения на не стартиралите участници. Същото се отнася и до всички лица, които имат контакт с финала или финиширалите участници.

24.6. На финала трябва да има медицински пункт, задължително с лекар и/или друго медицинско лице, оборудвани за работа в гората.

24.7. Времеизмерване: 24.7.1. Системите, отчитащи времето на участника, трябва да са от един и същи клас, с точност 1 сек. или по-добре. Необходимо е да има друга или резервна система, която да работи успоредно с основната.

24.7.2. Времето на преминаване на участника през финалната линия се отчита със закръгляване в цели секунди. При спринтов маршрут измерването на времето може да бъде в десети от секундата, ако се използва подходяща измервателна система.

24.7.3. Времето се засича или с регистрацията чрез електронната карта, или при използване на фотоклетка чрез прекъсване на светлинния лъч на фотоклетката, монтирана между $\frac{1}{2}$ м и 1 м над земята, или при пресичане от гърдите на състезателя на мислената вертикална равнина, преминаваща през финалната линия. Времето се дава в часове, минути и секунди или в минути и секунди.

24.7.4. Задържане на участник по маршрута не може да се прави.

24.8. Финиширането, особено при масов или изравнителен старт, ако е възможно, трябва да бъде записано на видео с часовник, за да се решават всички неясни случаи. Това видео може да бъде резервна система на времеизмерването.

24.9. При масов или изравнителен старт, при финиширане рамо до рамо на двама или повече участници, съдиите на финала трябва да наблюдават и определят реда на пресичане на финалната линия от участниците.

25. Класиране и награди

25.1. Класирането се извършва по нарастването на постигнатото време за преминаване на маршрута. Това време не може да се подменя от времената по отсечки.

25.2. При масов и изравнителен старт по-напред се класира участникът, преминал финалната линия по-рано. В останалите случаи, ако двама или повече участници постигнат едно и също време, те се класират на едно и също място и получават еднакви награди. В такъв случай се забранява теглене на жребий за получаване на наградата. В Бюлетина за резултатите участниците, заемащи едно и също място, се подреждат по реда им в стартовия списък.

25.3. При пропускане на контролна точка (липсваща или неясна регистрация на контролната карта), при превишаване на контролното време или когато се установи, че контролните точки не са преминати в определения ред, участникът се декласира. Когато липсата на регистрация е по независещи от участника причини (липса или повреда на регистриращо устройство), участието му се приема за редовно.

25.4. Участник, загубил контролната си карта или не предал информацията от нея без забава непосредствено след финиширане, се декласира.

25.5. Временното класиране с постиженията се съобщава на участниците и се поставя на посоченото от организатора място в района на финала.

25.6. Официалното класиране, съобразено с решенията по евентуалните възражения по временното класиране, се съобщава най-късно на закриването на състезанията.

25.7. Отборното класиране може да се прави както по сбора от времената на определен брой участници, така и по точкова система или да се използва друг начин на отборно и комплексно класиране, уточнени в поканата/бюлетина за състезанието.

25.8. Всяко участвало в състезанието представителство трябва да може да изтегли от интернет бюлетин с резултатите или да го получи по електронната поща не по-късно от 3 дни след провеждането му. Бюлетинът с резултатите, поне за състезания клас А, трябва да се публикува в сайта на БФО не по-късно от 24 часа след приключване на състезанието и евентуално да се изпрати.

25.9. За неспазване/нарушение на правило участникът трябва да бъде декласиран или наказан.

26. Екипировка

26.1. Облеклото на състезателя е свободно и няма ограничения. При особени условия организаторът може да постави изисквания, обявени в поканата за състезанието, или да дават препоръки. Най-често изисквания за бягане без обувки с шипове/шпайкове се поставят за спринтове, които се провеждат в градски условия, за да не се наруши структурата на положената настилка в състезателния район.

26.2. Участниците, които са задължени да носят състезателни номера, трябва да ги поставят на определеното от организатора място и да ги носят от старта до финала, без да ги сгъват и режат. Ако не е указано мястото за поставяне на номера от организатора, той се поставят върху гърдите.

26.3. По време на състезанието единствените помощни средства за ориентиране, които участникът може да носи и използва, са компас и предоставените от организатора състезателни карти и описание на контролните точки.

26.4. Организаторът на състезанията може да забрани използването на определена екипировка и технически средства. Освен помощта на компас, часовник, контролната карта и описанията на контролните точки, забранено е, освен ако организаторът не е посочил друго, ползването по време на състезанието (от престарта до финала) на транспорт, телекомуникационни средства, електронна апаратура, радио, измерватели на разстояние и височини, и други подобни. Разрешени са записващи местоположението GPS устройства без екран и звук, ако организаторът не ги е забранил.

26.5. Състезателите не трябва да използват или носят комуникационни устройства, които могат да предават или получават информация, към или от отдалечен източник, между влизането в карантинната зона (или стартовата зона, ако няма карантинна зона) и достигането на финала на състезанието, освен ако оборудването е одобрено от организатора.

26.6. Могат да се носят устройства с GPS (часовници и др.), при условие че не се използват за комуникация или навигация. Но организаторът има право изрично да забрани използването на такова оборудване.

26.7. Състезателите са длъжни да носят GPS устройства предоставени им от организатора на състезания от клас А. При отказ от тяхна страна могат да бъдат недопуснати до стартиране.

РАЗДЕЛ III – СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА ПРИ НЯКОИ ВИДОВЕ СЪСТЕЗАНИЯ

27. Щафетни състезания

27.1. Стартът при щафетните състезания може да бъде масов или единичен и изравнителен старт.

27.2. При масов старт се прилага система за разделяне на участниците, като се съблюдава всички щафети да пробягат един и същ сборен маршрут. Различните комбинации на маршрутите трябва да се разпределят по стартови номера с жребий, като се следи щафети от едно представителство (един клуб) да не може да пробягат една и съща комбинация. Комбинациите на маршрутите трябва да се пазят в тайна до стартирането на последния участник.

27.3. Състезателните номера се разпределят по класирането от предишното издание на същото щафетно състезание и след тях по азбучен ред на представителствата (клубовете).

- 27.4. При единичен старт след първи или друг пост щафетното състезание се прекъсва. За участниците в следващия пост се прилага изравнителен старт от времената до момента на прекъсването, след което щафетното състезание продължава с нормални смени.
- 27.5. Начинът на стартиране и всички особености на щафетата трябва да се съобщят на участниците.
- 27.6. Предаването на щафетата между членовете на всеки щафетен отбор става чрез докосване с ръка или предаване на карта в ограничено разстояние (зона за предаване). Вземането на грешна карта води до декласиране на щафетата. При случай на вземане на грешна карта ръководството трябва да е осигурило възможност за бързото ѝ възстановяване от резервни карти.
- 27.7. Правилното и навременно предаване на щафетата е отговорност на участниците, дори когато организаторът информира предварителното за идващите отбори.
- 27.8. При предаването на щафетата стартиралите участници от втори и следващи постове задължително преминават по маркирана отсечка до мястото за получаване на картите /точка "К". С одобрение на контролния съдия ръководството може да организира масов старт за по- задните щафетни постове, които не са стартирали. В този случай сумата от индивидуалните времена на членовете на щафетата е определяща за класирането на отборите, които участват в такъв масов старт.
- 27.9. След като щафетен отбор е признат за декласиран, на последващите членове от отбора, ако има такива, не се позволява да стартират.
- 27.10. Очакващите смяна участници на отбори трябва да получават някакво предварително известие за пристигането на предшестващите ги техни съотборници.
- 27.11. Всеки състезател има право да участва само в един пост на щафетата.
- 27.12. Класирането в щафетните състезания е отборно. Може да се прави и лично класиране за всеки пост. Всеки индивидуален член на щафетата трябва да получи съответната на класирането на щафетата награда/медал/грамота.
- 27.13. Контролното време се определя за цялата щафета, като се използват съответните времена от Таблица 5.
- 27.14. Смесени щафети (от няколко представителства) се допускат, ако това е упоменато в поканата.
- 27.15. Ако даден клуб се представя от два или повече отбора в една щафетна категория, всички се класират, ако не е упоменато друго в поканата.

27а. Спринтова щафета

27а.1. Спринтовата щафета се състои от четири поста. Щафетата се състои от минимум две жени. Последователността на постове е: жена - мъж - мъж - жена. За състезания от клас А се провежда само за възрастови групи Ж/М18 и Ж/М21 год.

27а.2. Правилата от точка 27 важат и за спринтовата щафета, освен за контролното време, което е посочено в Таблица 6.

28. Нощни състезания

- 28.1. Стартът трябва да започва най-рано 1 час след залез слънце, а контролното време на последния стартирал участника трябва да изтича не по-късно от 1 час преди изгрев слънце.
- 28.2. Нощни състезания може да се провеждат за възрастови групи Ж/М14 и следващите погорни.
- 28.3. Финалът трябва да бъде осветен.
- 28.4. На контролните точки е задължително да се поставят светлоотразители.
- 28.5. Предполагаемото най-добро време и контролно време за различните възрастови групи при индивидуални едноетапни (еднодневни) състезания трябва да са съгласно Таблица 8

РАЗДЕЛ IV – ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЛУЖЕБНИТЕ ЛИЦА

29. Организатор на състезанията

29.1. Организаторът на състезанията е длъжен:

- Да осигури според възможностите еднакви условия за всички участници в състезанията.
- Да вземе мерки за опазване на околната среда при подготовката и провеждането на състезанието.
- Да съгласува със собствениците или стопаните на територията, комуникациите и съоръженията, използвани в подготовката и провеждането на проявата. • Да има медицинско осигуряване по време на провеждане на проявата.
- В случай на нужда да осигури охрана по време на провеждане на проявата.

29.2. Може да се предлагат на участниците услуги срещу заплащане, ползването на които не е задължително.

30. Общи задължения на съдиите

30.1. Съдията трябва да знае и изпълнява правилника за състезания по ориентиране, да бъде изпълнителен, дисциплиниран и безпристрастен: • Да следи за спазване на правилника.

- Да носи отговарящи на категорията му и на заеманата в даденото състезание длъжност, съдийско облекло и отличителни знаци. • Да пази в тайна маршрутите и картите за състезанието.

31. Ръководство на състезанията

31.1. Непосредственото провеждане на състезанията се осъществява от съдийски състав.

Организаторът назначава ръководство на съдийския състав. Ръководството се състои от: • Главен съдия.

- Технически ръководител (главен технически ръководител). • Главен секретар.

31.2. Ръководството е длъжно:

- Да изработи и осъществи план за подготовка, провеждане и отчитане на състезанията.
- Да направи подходящ подбор на съдиите.
- Да не допуска до старт участници, нарушили настоящия правилник. Решението се съобщава своевременно на ръководителя на групата, към която се причислява участникът.
- При лошо време или други непредвидени обстоятелства, които могат да навредят на здравето на участниците в състезанията или да попречат на справедливото им провеждане, да отмени или отложи незапочналите и да прекрати вече започналите състезания. Решението трябва да бъде съобщено на всички заинтересовани лица (ръководители на групи, състезатели, наблюдатели, журналисти и други).
- При несчастни случаи незабавно да организира помощ за пострадалия.
- Да анулира резултатите от състезанието, когато е ясно, че са възникнали обстоятелства, които правят състезанието несправедливо за участниците. Ако обстоятелствата засягат само няколко от участниците, резултатите може да не бъдат анулирани.
- Да изпрати в БФО комплект карти (или сканирани копия) с подробности от маршрутите и пълните резултати.

32. Задължения на главния съдия

32.1. Ръководи, контролира и отговаря за работата на техническото ръководство, секретариата, старта, финала, информацията и за цялостното провеждане на състезанията.

32.2. Ръководи работата на комисията по възраженията.

32.3. Осъществява взаимодействието между организатора и ръководството на състезанието.

32.4. Осъществява и отговаря за общата организация на състезанията.

33. Задължения на заместник главния съдия

33.1. При състезания от по-голям мащаб може да се утвърди заместник главен съдия. Той оказва помощ в работата на главния съдия и го замества в случаите, когато това е необходимо.

34. Задължения на техническия ръководител

34.1. Извършва предварителен оглед на района на състезанието съвместно със съдиите по маршрути и ги разпределя за отделните маршрути.

34.2. Ръководи своевременно и в съответствие с правилата очертаването на състезателните маршрути.

34.3. Ръководи начертаването на съдийските карти и нанасянето на маршрутите на състезателните карти и изготвяне на сигнатурите и описанията на контролните точки.

34.4. Отговаря за точността на очертаните състезателни маршрути на местността и за верността на нанасянето на маршрутите на състезателните карти и описанията на контролните точки.

34.5. Уточнява схемата на устройството и функционирането на старта и финала съвместно със съответните старши съдии.

34.6. Организира и ръководи оборудването на контролните точки на местността, инструктирането и поставянето на съдии по контролните точки.

35. Задължения на главния технически ръководител

35.1. При състезания с повече от осем маршрута може да има повече от един технически ръководител, като всеки от тях отговаря за един или няколко маршрута. В такъв случай се утвърждава главен технически ръководител, който може да бъде и един от техническите ръководители или друго лице. Той ръководи и контролира работата на техническите ръководители.

36. Задължения на главния секретар

36.1. Ръководи и организира цялостната работа на секретариата.

36.2. Отговаря за приемането на заявките и проверката на документите на участниците.

36.3. Организира жребия, изработването на стартовите списъци и контролните карти и предаването им на ръководителите на групите.

36.4. Организира раздаването на бюлетините (в случаите когато има такива на хартиен носител) с информация за състезанията на ръководителите на групи и заинтересованите лица.

36.5. Отговаря за разпределението на състезателните номера и за раздаването им на ръководителите на групи.

36.6. Води документацията на състезанията, протоколите от заседанията на ръководството и на комисията по възраженията.

36.7. Приема възражения и уведомява своевременно главния съдия и председателя на комисията по възраженията за постъпилите такива.

36.8. Организира проверката на данните от контролните карти и изчисляването на постиженията на участниците и отборите и оформя класиране съгласно Поканата.

36.9. Отговаря за обявяването на временните и крайни резултати и за изготвянето на бюлетина за класирането.

37. Контрол на състезанията

37.1. Контролът на състезанията се извършва от контролен съдия. За определени състезания контролните съдии се назначават от УС на БФО. Контролният съдия трябва да осигури спазване на правилата, избягване на грешки и първостепенност на честността.

38.1.1. Контролният съдия, утвърден от УС на БФО за състезания клас А прави предварителен оглед на състезателния район, като съобразява до колко района е релевантен за предвиденото състезание:

- съобразява дали площта за картиране, местността, сложността, релефа и др. са подходящи за състезанието;
- съобразява възможностите за достъп и комуникации на района, финалната арена, зони за паркиране, етапи за изготвяне на картата и др.

38.1.2. Контролният съдия за състезания клас А изготвя кратък Доклад №1 относно направената проверка по дейностите описани в т. 38.1.1. до Председател Комитет лятно ориентиране и УС на БФО препоръчително 1 година и не по-късно от 6 месеца преди първенството.

38.1.3. Контролният съдия, утвърден от УС на БФО за състезания клас А изготвя **предварителен Доклад №2** до Председател Комитет лятно ориентиране и УС на БФО за готовността за провеждането на първенството (карти, маршрути, финални арени, зони за стартиране, карантини) не по-късно от 1 месец преди проявата.

38.1.4. Контролният съдия за състезания клас А изготвя окончателен Доклад №3 и го изпраща до Председател Комитет лятно ориентиране и УС на БФО не по-късно от 1 седмица след приключване на първенството.

37.2. Организаторът е длъжен да представи за контрол напълно завършени състезателни маршрути.

37.3. Организаторът е задължен да осигури достатъчно време на контролния съдия за извършване проверка на маршрутите и спазването на правилата за очертаването на маршрути. Най-важното в работата му е проверката на контролните точки, тяхната сигнатура и описание, което удостоверява с подпис.

37.4. При наличие на опасност за участниците, несъответствие на картата или маршрутите спрямо изискванията на правилника, а така също и бележки по пласирането на контролните точки контролният съдия е длъжен да изисква внасянето на необходимите изменения. В останалите случаи той може да препоръча да се направят изменения.

37.5. За всички нередности контролният съдия съобщава на техническия ръководител (главния технически ръководител), а при необходимост на главния съдия и организатора на състезанията.

37.6. Спорните положения, възникнали при контрола на състезателните маршрути, се решават от ръководството.

37.7. Не се допуска промяна на маршрутите, контролните точки и мястото на контролните знаци след проверката на контролния съдия.

37.8. Контролният съдия трябва да се запознае с цялостната организация на проявата и при необходимост да направи препоръки. Всякаква официална информация, изпратена до участниците (например бюлетини), трябва да е съгласувана с контролния съдия.

37.9. След приключване на състезанията контролният съдия изготвя писмен доклад с оценка на проведените състезания.

37.10. Като минимум следните задачи трябва да се изпълняват от контролния съдия:

37.10.1. Да има поглед върху организацията на проявата и да прецени дали са подходящи предлаганите настаняване, храна, транспорт, програма и възможности за тренировка.

37.10.2. Да оцени всички планирани церемонии.

37.10.3. Да одобри организацията и разположението на старта, финала и зоните за смяна.

37.10.4. Да оцени надеждността и точността на системите за времеизмерване и изчисляване на резултатите.

37.10.5. Да провери картата дали отговаря на стандартите на МФО.

37.10.6. Да одобри маршрутите след оценка за тяхното качество, включително степен на трудност, разположение на контролните точки и съоръжения, фактори на случайността и коректност на картата.

37.10.7. Да провери комбинациите на маршрутите при системите за разделяне.

37.10.8. Да оцени условията на средствата за информация.

38. Задължения на съдиите по маршрути

38.1. Подчинени са пряко на техническия ръководител и изпълняват всички негови разпореждания.

38.2. Под ръководството на техническия ръководител разработват и отговарят за състезателните маршрути и маркират контролните точки на местността.

38.3. Преминават и проверяват отсечките по рационалните варианти на движение.

38.4. Отговарят за навременното оборудване на състезателните маршрути с контролни знаци, устройства за регистрация и за разставянето на съдиите по контролните точки и инструктажа им.

38.5. Своевременно докладват на техническия ръководител своите наблюдения и констатации и готовността за провеждане на състезанията.

38.6. Забранява им се преместването на контролните точки и знаци без разрешението на техническия ръководител и контролния съдия.

38.7. Отговарят за верността на състезателните карти и описанията на съответния маршрут.

38.8. Отговарят за събиране на оборудването на състезателните маршрути и освобождаването на съдиите по точки след приключване на състезанията.

39. Задължения на съдиите на контролните точки

39.1. Отговарят за състоянието на оборудването на контролните точки и евентуално отбелязват стартовия номер и времето за преминаване на участниците върху специален формуляр. Ако им е наредено, проверяват и регистрират преминаването на участника върху контролния му картон.

39.2. Длъжни са:

- Да не смущават или задържат участниците.
- Да не дават на участниците сведения за време, класиране и други.
- Да стоят тихо и прикрито, като носят непривличащо вниманието облекло.
- Да не подпомагат участниците при приближаване района на контролната точка.

40. Задължения на секретарите

40.1. Под ръководството на главния секретар:

- Извършват проверка на документите на участниците.
- Подготвят контролните карти и стартовите списъци.
- Проверяват контролните карти изчисляват постиженията на участниците и отборите. • Подготвят класирането на участниците и отборите.
- Разпределят материалите за ръководителите на групи.
- Изпълняват и други дейности възложени от главния секретар.

41. Задължения на старшия съдия на старта

41.1. Съгласува работата си с техническия ръководител, главния съдия и старшия съдия на финала.

41.2. Предварително се запознава с мястото на старта и изработва схема за устройството му.

41.3. Осигурява получаването на необходимата материална база и ръководи работата по оборудване и организиране на старта. Разпределя задачите между съдиите на старта и ги инструктира по преките им задължения.

41.4. Получава състезателните карти и осигурява условия за своевременното им и точно вземане от участниците.

41.5. Осигурява условия за навременно стартиране на участниците и контролира работата на съдиите на старта.

- 41.6. Осигурява прибирането на материалната база след приключване работата на старта.
- 41.7. Предава на главния секретар или старшия съдия на финала списъка за стартиралите участници и тези, които не са стартирали навреме.

42. Задължения на съдиите на старта

- 42.1. Под ръководството на старши съдията на старта: ●
Участват в построяването на старта.
- Контролират стартирането на участниците.
 - Проверяват редовността на контролните карти на стартиращите състезатели и при необходимост регистрират редовните такива.
 - Отбелязват в стартовия списък стартиралите участници.
 - Контролират точното вземане на състезателните карти от участниците.
 - Изпълняват и други дейности, възложени от старшия съдията на старта.

43. Задължения на старшия съдия на финала

- 43.1. Съгласува работата си с техническия ръководител, главния съдия, главния секретар и старшия съдията на старта.
- 43.2. Предварително се запознава с мястото на финала и изработва схема за устройството му.
- 43.3. Осигурява получаването на необходимата материална база и ръководи работата по оборудването и организацията на финала. Разпределя задачите между съдиите на финала и ги инструктира по преките им задължения.
- 43.4. Осигурява навременната готовност на финала и контролира работата на съдиите на финала.
- 43.5. Осигурява снемане на информацията от контролните карти или правилното събиране на контролните карти и предоставянето им на съответното служебно лице.
- 43.6. Осигурява събирането на състезателните карти и състезателните номера, ако е необходимо.
- 43.7. Отговаря за точното измерване и записване на времето на финиширане на всеки участник.
- 43.8. Осигурява разпределението и раздаването на събраните състезателни карти на ръководителите на групи.

44. Задължения на съдиите на финала

- 44.1. Под ръководството на старши съдията на финала:
- Участват в построяването на финала.
 - Събират контролните карти/картони, състезателните карти и номера.
 - Осъществяват времеизмерването.
 - Записват времето на финиширане на участниците.
 - Разпределят събраните състезателни карти и подреждат събраните състезателни номера.
 - Изпълняват и други дейности, възложени от старшия съдията на финала.

45. Задължения на старшите съдии по информация

- 45.1. Важна задача на старшите съдии по информация е дружелюбното предразполагащо отношение към зрителите и участниците.
- 45.2. В зависимост от характера на състезанието може да има един или няколко старши съдии по информацията. В случаите, когато те са няколко, всеки от тях ръководи отделно информационно звено.
- 45.3. Старшият съдия на информационното табло: ● Съгласува работата си с главния секретар и със старшия съдия по информация от маршрутите.
- Получава необходимата материална база и осигурява построяването на информационното табло.

- Осигурява функционирането на информационното табло по време на състезанието.
 - Осигурява прибирането на използваната от звеното материална база след приключване на състезанието.
- 45.4. Старшият съдия по информация от маршрутите:
- Съгласува работата си с техническия ръководител.
 - Получава необходимата материална база за осигуряване на радио и телефонните връзки и за изнасяне на получената информация.
 - Отговаря за предварително прослушване на радио и телефонните връзки.
 - Осигурява необходимата предварителна документация и информация за функционирането на звеното: стартови списъци, разположение на местата за получаване на информация и др.
 - Инструктира лицата от звеното за преките им задължения.
 - Осигурява своевременното оповестяване на получената информация.
 - Осигурява прибирането на използваната от звеното материалната база след приключване на състезанията.
- 45.5. Старшият съдия по звуковата информация на финала (съдия информатор):
- Съгласува работата си и съобщава информациите от главния секретар и старшият съдия по информация от маршрутите.
 - Предварително проверява годността на техническите средства за информация.
 - Осигурява необходимата предварителна информация за маршрутите, участващите състезатели, отбори и спортни групи.
 - Отговаря за непосредствената информация по протичане на състезанията.

РАЗДЕЛ V – ДРУГИ

46. Спортна група

- 46.1. Всички лица, изпратени от едно представителство (клуб, организация или други) за дадена проява, образуват спортна група. Същото представителство определя ръководител на групата.
- 46.2. Ръководителят на групата е длъжен:
- Да знае и спазва настоящия правилник, поканата за състезания и указанията на ръководството.
 - Да се грижи всеки член на групата да получава всичката необходима информация.
 - Да осъществява връзката на състезателите и останалите членове на групата с ръководството на състезанията и обратно.
 - Да отговаря за поведението на всички членове на групата.
 - Да не пречи на организацията и провеждането на състезанията.
 - Да съобщи на финала за незавършил/непреминал през финала участник от групата.
- 46.3. Ръководителят на групата няма право да напуска мястото на провеждане на състезанията, докато не се убеди, че всички членове на групата са се прибрали или завършили състезанието.
- 46.4. Ръководителят на групата има право:
- Да иска обяснения във връзка с нарушения, допуснати от ръководството на проявата и съдийския състав.
 - Да подава възражения.
- 46.5. Индивидуалният участник има права на ръководител на група.
- 46.6. Всеки член на спортната група е длъжен:
- Да знае и спазва настоящия правилник и поканата за състезанията.
 - Да спазва дадените от ръководството и ръководителя на група указания.

- Да внася въпросите си към ръководството само чрез ръководителя на групата.

47. Задължения на участника

- 47.1. Да окаже помощ на пострадал по време на състезанието, с изключение на случаите, когато пострадалият откаже помощ.
- 47.2. Участник, който прекъсва състезанието си, незабавно трябва да уведоми финала, ако трябва да предаде контролната си карта, а ако трябва и състезателната си карта. Такъв участник не трябва да влияе на състезанието по никакъв начин или да помага на други участници.
- 47.3. В случай, че се е отдалечил много от състезателния маршрут и е просрочил контролното време, получил е контузия или други форсмажорни обстоятелства, трябва да съобщи при първа възможност за това на ръководството на състезанието.

48. Спортно поведение

- 48.1. Всички лица, участващи в състезание по ориентиране, трябва да се държат спортистки един към друг, към официалните лица, журналистите, публиката и жителите на състезателния район. Състезателите трябва по маршрута да са колкото е възможно по-тихи.
- 48.2. Всеки опит за разглеждане, обучение или тренировка по време на състезание от клас А е забранен.
- 48.3. Официални лица, състезатели, представители на средствата за информация и публиката трябва да стоят на определените за тях места.
- 48.4. Организаторът трябва да не допуска до състезанията всеки състезател, който е толкова добре запознат с местността или картата, че да получава значително предимство пред другите участници.
- 48.5. Участниците не трябва да се опитват да си осигурят недопустими привилегии за сметка на конкурентите си.
- 48.6. Взаимна помощ (колективно бягане, съвместно четене на картата, викане, сигнализация, чакане, разговори), както и съзнателно бягане зад друг участник се забраняват.
- 48.7. Не се разрешава използването на превозни средства, съпровождане от животни и диктуване на темпото от участници или други лица, освен ако не е казано друго в поканата.
- 48.8. Не се разрешава умишлено предварително разучаване на местността и маршрутите на състезанията, освен информацията дадена от организатора.
- 48.9. Забранява се на участниците и на всички лица, които имат връзка с провеждащите се състезания:
- Да пречат на организацията и провеждането на състезанията.
 - Да вземат и да дават по време на състезанията от и на участници сведения и помощ във връзка с маршрута и движението на участниците по него.
 - Да напускат полето, определено от организатора.
- 48.10. Участниците и всички лица, които имат връзка с провеждащите се състезания са длъжни:
- Да опазват съоръженията, с които се провеждат състезанията.
 - Да опазват околната среда и да не минават през оповестените забранени участъци.
- 48.11. Забранено е използването на допинг.

49. Възражения

- 49.1. Предмет на възраженията може да бъдат въпроси свързани с:
- Нарушения на този правилник или на инструкциите на организатора и ръководството.
 - Нередовност на участниците.
 - Нередности по състезателните маршрути.
 - Нарушения от страна на участници, служебни лица и други.
 - Резултати от състезанието.
- 49.2. Право да подават възражения имат само ръководителите на групите.

- 49.3. Всяко възражение трябва да се подаде в писмена форма, възможно най-бързо, след откриване/забелязване на нарушението или нередовността. Сроктът за подаването е не по-късно от 30 мин. За резултати от състезанието възражение се подава след обявяването им.
- 49.4. За резултати, публикувани в сайта на БФО или на място, съгласно Поканата или обявени в изпратения бюлетин, срокът е 3 дни след публикуването или получаването, като в такъв случай възражението се изпраща до организатора на състезанието.
- 49.5. При подаване на възражение по време на проявата се внася за всеки самостоятелен обект/субект на възражение такса от 50 лв. Сумата за всяко уважено възражение за самостоятелен обект/субект се връща.
- 49.6. Главният секретар приема възражението, подписва се върху него, отбелязва часа, когато е подадено и че е получил определената такса. Уведомява по най-бърз начин главния съдия и председателя на комисията по възраженията.
- 49.7. За разглеждане на евентуално постъпилите възражения преди започване на състезанията се съставя комисия - комисия по възраженията, включваща главния и контролния съдия на състезанието плюс трима членове от три спортни групи. Всеки от тримата членове на групи, определени по служебен жребий или избрани от ръководителите на групи, са длъжни да са на разположение по време на провеждане на състезанията.
- 49.8. Контролният съдия (председател на комисията) на състезанието ръководи комисията по възраженията.
- 49.9. Постъпилите възражения или част от тях (всеки самостоятелен обект/субект) може да бъдат уважени от ръководството, което се отбелязва върху възражението. Неуважените от ръководството възражения или част от тях се разглеждат на заседание на комисията по възраженията, като решение се взема, ако за него са гласували най-малко 3-ма членове от комисията.
- 49.10. Решенията на комисията от всяко заседание се протоколират и остават в архива на състезанията.
- 49.11. Уважените възражения или част от тях и решенията на комисията се съобщават незабавно на пряко заинтересованите ръководители веднага след вземането им и по преценка може да се съобщават на всички спортни групи и да се отразяват в бюлетина на състезанието.
- 49.12. Решенията на комисията не подлежат на отмяна от ръководството на състезанията.
- 49.13. Предложение за анулиране на резултати от дадено състезание, ако те са нереални, комисията прави пред ръководството, организатора или УС на БФО.
- 49.14. Възражения по решения на комисията или нарушения, станали известни след закриване на състезанията, се правят до УС на БФО или до организатора на проявата с копие до УС на БФО, в срок до 7 дни след закриване на състезанието.

50. Наказания

- 50.1. На нарушилите някое правило или възползвали се от нарушаването на някое правило се налагат наказания.
- 50.2. Наказанията биват:
- Бележка/забележка.
 - Предупреждение.
 - Недопускане, прекратяване или отстраняване от участие в състезанието или проявата.
 - Декласиране.
 - Отнемане на състезателни права до 3 години
 - Глоба до 10 минимални работни заплати
- 50.3. Главният съдия/организаторът и участващите представителства могат да изпращат доклад до дисциплинарната комисия на БФО за допуснати нарушения на настоящия правилник от

страна на състезатели, ръководители на групи, треньори, съдии и други лица, имащи отношение към състезанията.

50.4. При отменяне по вина на организатора на цялата или част от проявата, организаторът трябва да върне полагащата се част от взетите такси.

51. Средствата за информация (медиите)

51.1. Организаторът трябва да предложи на представителите на средствата за информация привлекателни условия за работа и благоприятни възможности за наблюдаване и отразяване на проявата.

51.1.1. Като минимум организаторът трябва да осигури на представителите на средствата за информация следното:

51.1.2. Програма и друга информация преди състезанието.

53.2.3. Възможност за участие в моделното бягане.

53.2.4. Защитено от метеорологичните условия и тихо място за работа в района на финала.

53.2.5. Резултати незабавно след приключване на състезанието.

53.2.6. Организаторът трябва да положи усилия за постигане на максимално медийно отразяване, доколкото това не излага на риск справедливостта на проявата.

52. Околна среда

52.1. Околната среда е твърде чувствителна: дивият свят може да бъде смутен, земята и растителността могат да страдат от прекомерно използване. Околната среда включва също хората, живеещи в района на състезанието, зидове, огради, обработваема земя, сгради, друго строителство и други подобни.

52.2. Трябва да се съблюдава решението на МФО за добра практика във връзка с околната среда

52.3. Организаторът: 52.3.1. Се стреми да прилага принципите на продължителното използване, за да отговори на нуждите на момента, без да се излагат на риск нуждите на бъдещите поколения.

52.3.2. Има за цел да постигне най-високите стандарти за околната среда в организацията на проявата чрез информиране и образование както на съдиите, така и на състезателите.

52.3.3. Има за цел, когато е възможно, да намали както използването, така и отпадъците от материали, като използва възобновяеми или рециклирани материали.

52.3.4. Се задължава да се консултира с местната власт, горските и ловни стопанства, ловните дружинки, собствениците и ползвателите, в чиито райони се провежда проявата.

52.3.5. Да вземе под внимание обществените транспортни връзки при определяне състезателния център и да насърчава използването на един автомобил от повече състезатели.

52.3.6. Да оценява въздействието върху околната среда на дейностите и да приема системи и техники, с които ще се намалят или премахнат всякакви неприемливи неблагоприятни въздействия.

52.3.7. Да определи и да избегне, ако е възможно, чувствителните местообитания, чрез обсъждане със собствениците/ползвателите на земя и на формирания за околната среда.

52.3.8. Опитът и научните изследвания са показали, че дори големи състезания може да се организират в чувствителни области без постоянни щети, ако правилните предпазни мерки са взети и маршрутите са добре очертани.

53.4. Правила, поставени от организатора за защита на околната среда, и всички свързани с това инструкции трябва да се спазват стриктно от всички лица, свързани с проявата.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – Правила за очертаване на маршрути

1. Въведение

1.1. Цел

Тези правила целят създаване на общ стандарт за очертаването на маршрути по ориентиране, като по този начин се осигури честност на състезанието и се запази уникалният характер на спорта ориентиране.

1.2. Приложение на тези правила

Маршрутите за всички прояви по ориентиране трябва да се очертават съгласно тези правила. Те трябва също така да служат като основни насоки при очертаването на маршрути на други прояви по ориентиране със състезателен характер.

2. Основни правила

2.1. Цели на доброто очертаване на маршрути

Целта на доброто очертаване на маршрути е да предложи на състезателите маршрути, подходящо съставени за техните очаквани възможности. Резултатите трябва да отразяват техническите и физическите възможности на състезателите.

2.2. Златни правила за очертаване на маршрути

Очертаващият маршрути трябва да има предвид следните правила:

- уникалният характер на ориентирането, като придвижване с бягане/ходене.
- справедливост на състезанието.
- състезателна наслада.
- опазване на животинския свят и околната среда.
- необходимост от средства за информация и зрители.

2.2.1 Уникален характер

Всеки спорт има свои собствени характеристики. Уникалността на ориентирането се състои в намиране и следване на най-добрия път през непозната местност в надпревара с времето. Това изисква умения за ориентиране: прецизно четене на карта, оценка на избора на вариант, боравене с компас, съсредоточеност под напрежение, бързо вземане на решения, бягане в естествена природна среда и други.

2.2.2 Справедливост

Справедливостта е основно изискване за спорт със състезателен характер. Елемента на случайност може да се окаже значителен в състезанията по ориентиране, ако не се обърне голямо внимание на всяка стъпка от структурирането на маршрутите. Очертаващият маршрути трябва да предвиди всички подобни фактори, за да осигури справедливост и еднакви условия за всички участници по всяка една част от маршрута.

2.2.3. Състезателна наслада

Популярността на спорта ориентиране може да нарасне само ако състезателите са удовлетворени от маршрутите, които им се предоставят. Ето защо е необходимо внимателно очертаване на маршрутите, за да са подходящи що се отнася до дължина, физическа и техническа трудност, пласиране на контролните точки и т.н. В това отношение особено важно е всеки маршрут да е подходящ за състезателите, за които е предназначен.

2.2.4 Животински свят и околна среда

Околната среда е твърде чувствителна: дивият свят може да бъде смутен, земята и растителността могат да страдат от прекомерно използване. Околната среда включва също хората, живеещи в района на състезанието, зидове, огради, обработваема земя, сгради, друго строителство и други подобни. Обикновено е възможно да се намерят начини за предотвратяване нанасянето на щети върху най-чувствителните райони. Опитът и научните изследвания са показали, че дори големи състезания може да се организират в чувствителни области, без постоянни щети, ако правилните предпазни мерки са взети и маршрутите са добре очертани. Много важно е очертаващият маршрутите да е сигурен, че има достъп до избраната местност и че всички чувствителни участъци на местността са известни предварително.

2.2.5 Средства за информация и зрители

2.3. Нуждата от създаване на добър обществен образ на спорта ориентиране трябва да е постоянна грижа на очертаващия маршрутите. Той трябва да се стреми да предложи на зрителите и журналистите възможност за проследяване хода на състезанието от възможно най-близък план, без да излага на риск справедливостта.

3. Маршрутът в състезанията по ориентиране

3.1. Местност

Местността трябва да е избрана така, че да предложи честно състезание на всички участници. За да се съхрани характерът на спорта, местността трябва да е подходяща за придвижване и проверка способностите по ориентиране на участниците.

3.2. Определение на маршрут в състезанията по ориентиране

Маршрутът в състезанията по ориентиране се определя от старта, контролните точки и финала. Между тези обекти, имащи точно разположение на местността и съответно на картата, са маршрутните отсечки, по протежението на които участникът трябва да се ориентира.

3.3. Старт

Стартът трябва да е разположен и организиран така, че:

- да има район за загряване.
- чакащите състезатели да не могат да виждат избора на вариант на стартиращите състезатели. Точката, от която започва ориентирането по първата отсечка, е означена на картата с триъгълник., а на местността е стартът или друго място след старта, означено с контролен знак без регистриращо устройство (точка К). Участниците трябва да се изправят пред задачи по ориентиране точно от старта.

3.4. Отсечки

3.4.1. Добри отсечки

Отсечките са най-важните елементи на маршрута и в най-голяма степен определят неговото качество. Добрите отсечки предлагат на участниците интересни задачи при четенето на картата и ги превеждат през добра местност с възможност за алтернативни индивидуални варианти. В рамките на един и същ маршрут трябва да се предложат различни видове отсечки, някои с напрегнато четене на картата и други съдържащи по-лесни за бягане и избор на варианти. Трябва също така да има разнообразие в дължините и трудностите на отсечките, за да може на участника да се наложи използването на разнообразни техники на ориентиране и различна скорост на бягане. Очертаващият маршрути трябва освен това да се стреми да променя посоката на следващите една след друга отсечки, тъй като по този начин на участниците се налага да се преориентират по-често. От голямо значение е и редуването на изкачване, равно и спускане. Това води до смяна на ритъма на физическото натоварване и разпределение на силите. За предпочитане е маршрутът да има малко, но добри отсечки, съединени помежду си с къси връзки, отколкото по-голям брой отсечки от по-ниско качество.

3.4.2. Честност на отсечките
Нито една отсечка не трябва да включва избор на варианти, които дават предимство или ощетяват участника, без това да може да се предвиди от него при четенето на картата в състезателни условия. Трябва да се избягват отсечки, които насърчават участниците да пресичат забранени или опасни участъци.

3.5. Контролни точки

3.5.1. Разположение на контролните точки

Контролните точки се поставят на обекти от местността, които са отбелязани на картата. Участниците трябва да преминат през тях в дадена последователност, ако такава е определена, но избирайки свои собствени варианти. Това изисква внимателно планиране и проверка с цел осигуряване на честност. Особено важно е картата да изобразява точно района около контролната точка и да са верни посоката и разстоянието от всички възможни изходни ориентири. Контролните точки не бива да се поставят на малки обекти, видими само от близко разстояние, ако няма други подпомагащи обекти на картата. Контролните точки не бива да се поставят на места, където видимостта на контролния знак за участници, идващи от различни посоки, не може

да се прецени от картата или описанието на контролните точки. 3.5.2. Функцията на контролните точки

Основната функция на контролната точка е да означа началото и края на една отсечка. Понякога се налага използването на контролни точки за други определени цели – например за да се преведат участниците около опасни или забранени райони. Контролните точки може също така да служат за организиране на подкрепителни пунктове, места за средствата за информация и зрители.

3.5.3. Контролен знак

Съоръженията на контролните точки трябва да са в съответствие с правилата за прояви на МФО. Доколкото е възможно контролните знаци трябва да се поставят по такъв начин, че участниците да ги виждат, чак когато достигнат определения за място на контролната точка обект. С цел постигане на честност видимостта на контролната точка трябва да е една и съща, независимо от това дали на мястото, където е разположена, има участник или не. По никакъв начин контролният знак не бива да се крие: когато участниците достигнат до контролната точка, те не трябва да търсят контролния знак.

3.5.4. Честност при разполагането на контролните точки

Необходимо е местата за разполагане на контролните точки да се избират внимателно и да се избягва „острият ъгъл“, при който влизащите към точката участници могат да се подпомагат от излизащите.

3.5.5. Близост на контролните точки

Контролни точки от различни маршрути, разположени твърде близо една до друга, могат да подвеждат участници, които са се движили правилно към контролната точка. Контролните точки не трябва да са разположени на по-малко от 25 метра (като се заобикалят непроходимите обекти) една от друга и 15 метра по права линия за карти в мащаб 1:4000 или 1:3000. За карти в мащаб 1:7500, 1:10000 или 1:15000 минималното разстояние между две контролни точки е 30 метра. Освен това ограничение две съседни контролни точки, на еднакви по вид или близки по характер (например дупка и яма) обекти, трябва да са разположени на не по-малко от 60 м една от друга.

3.5.6. Описание на контролните точки

Местоположението на контролната точка спрямо обекта, показан на картата, се определя от описанието на контролната точка. Точният обект на местността и контролната точка, отбелязана на картата, трябва да са неоспорими. Контролни точки, които не могат точно и лесно да се изразят чрез символите за описания на контролните точки на МФО, не са подходящи и трябва да се избягват.

3.6. Финал

Задължително е маркирането поне на последната част от финалната отсечка. 3.7.

Елементи в четенето на картата

Когато маршрутът е добър, участниците са принудени да са съсредоточени по време на придвижването по маршрута. Участъци, които не изискват четене на карта или внимание при придвижването, трябва да се избягват, освен ако не произлизат от особено добър избор на вариант.

3.8. Избор на вариант

Алтернативните варианти принуждават участниците да използват картата при оценяване на местността и да правят изводи. Изборът на вариант кара участниците да мислят самостоятелно и да се разделят по маршрута, като по този начин се намалява “преследването”.

3.9. Степен на трудност

За всяка местност и карта очертаващият може да състави маршрути с различна степен на трудност. Трудността по отсечките може да варира, като участниците биват принуждавани да следват линейни обекти в по-голяма или по-малка степен. Подхождайки към контролната точка, участниците трябва да могат да преценят степента на трудност от информацията предоставена

им от картата и по този начин да изберат подходящата техника. Трябва да се обърне внимание на очакваните състезателни умения, опит и способност за четене или схващане на дребните картни обекти. Особено важно е да се определи правилното ниво на трудност при очертаване на маршрути за начинаещи и деца.

3.10. Видове състезания

Очертаването на маршрути трябва да отговаря на особените изисквания за дадения вид състезание. Например очертаването на спринт и средна трябва да изисква подробно четене на карта и висока степен на съсредоточаване по целия маршрут. При очертаването на маршрути за щафетни състезания трябва да се има предвид нуждата, зрителият да наблюдава отблизо развитието на състезанието. Очертаването на маршрути за щафетите трябва да включва добра и ефикасна система на разделяне (вилици).

3.11. Към какво трябва да се стреми очертаващият маршрут

3.11.1 Познаване на местността

Очертаващият маршрут трябва да е изцяло запознат с местността преди да реши да използва каквато и да било контролна точка или отсечка. Очертаващият трябва да е наясно, че в деня на състезанието условията, що се отнася до картата и местността, биха могли да са различни от съществувалите по време на очертаването на маршрутите. 3.11.2. Определяне правилното ниво на трудност

Маршрутите за деца и начинаещи лесно могат да се превърнат в твърде трудни. Очертаващият маршрутите трябва да внимава да не оцени трудността само по собствените си умения за придвижване или от скоростта си на ходене при проучване на района. 3.11.3. Използване на подходящи места за контролни точки

Желанието да направи най-добрите възможни отсечки често подтиква планиращия маршрут да използва неподходящи места за контролните точки. Състезателите рядко забелязват разликата между добра и превъзходна отсечка, но незабавно ще забележат, ако една контролна точка води до непредсказуема загуба на време поради скрито място на контролната точка или контролен знак, неяснота, подвеждащо описание на контролната точка и др.

3.11.4. Поставяне на контролните точки достатъчно далеч една от друга.

Въпреки, че контролните точки имат сигнатури, те не трябва да са толкова близо една до друга, че да подвеждат участници, които са се ориентирали правилно по маршрута до мястото на контролната точка.

3.11.5. Избягване прекалено сложен избор на вариант

Очертаващият маршрут може да види варианти, които никога няма да бъдат избрани и така да загуби време в съставянето на сложни задачи за участниците, които от своя страна, могат да изберат следващият най-добър вариант. Избягвайки такива избори на варианти, се спестява време за очертаване.

3.11.6. Маршрути, които не са прекалено физически тежки

Маршрутите трябва да са изготвени така, че нормално подготвен състезател да може да бяга/се придвижва през по-голямата част от маршрута, определен за неговото ниво на възможности. Сборното изкачване по маршрута по правило не трябва да надвишава 4% от дължината на най-късия смислен (съдийски) вариант. Физическата трудност на маршрутите трябва прогресивно да намалява с увеличаване възрастта на състезателите във ветеранските категории и намаляване на възрастта под М/Ж21. Специално внимание трябва да се обърне на маршрутите за категориите М70, Ж65 и над тях – те не трябва да са твърде тежки във физическо отношение.

4. Очертаващият маршрут

Човекът, отговорен за очертаване на маршрутите, трябва да има придобити от личен опит разбиране и способност за оценка на качествата на добрия маршрут. Той (тя) трябва също така да е запознат с теорията на очертаване на маршрути и да оценява особените изисквания на различните възрастови групи и отделните видове състезания. Очертаващият маршрут трябва да

е способен да съобрази на място разнообразните фактори, които могат да окажат влияние върху състезанието, като например условията на местността, качеството на картата, наличие на участници и зрители и др. Очертаващият маршрути е отговорен за маршрутите и протичането на състезанието от стартовата до финалната линия. Работата на очертаващия маршрутите трябва да се проверява от контролен съдия. Това е важно поради големия брой възможни грешки, които могат да имат сериозни последици.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – Състезателни формати

Изложение	Спринт	Средна	Дълга	Щафета	Смесена щафета	Нокаут спринт
Контролни точки	Технически лесни.	Последователно технически трудни.	Смесица от технически трудности.	Смесица от технически трудности.	Технически лесни.	Технически лесни.
Избор на вариант	Труден избор на варианти, изискващи висока степен на съсредоточаване.	Малки и средни по трудност избори на варианти.	Значими избори на варианти с включване на някои трудни избори на варианти.	Малки и средни по трудност избори на варианти.	Труден избор на варианти, изискващи висока степен на съсредоточаване.	Труден избор на варианти, изискващи висока степен на съсредоточаване.
Тип бягане	Много висока скорост.	Висока скорост, но от участниците се изисква да пригледат скоростта си към сложността на местността.	Физически тежко, изисква издръжливост и разпределение на силите.	Висока скорост, често в голяма близост с други участници, които могат да имат или да нямат същите контролни точки.	Много висока скорост.	Много висока скорост.

Местност	Предимно проходима за бързо бягане парк или градска част (улицы/сгради). Може да се включат някои подходящи за бързо бягане гори. Зрители се допускат по маршрута.	Технически сложна местност.	Физически тежка местност, даваща възможности за добър избор на вариант.	Няколко възможности за избор на вариант и средно сложна местност.	Предимно проходима за бързо бягане парк или градска част (улицы/сгради). Може да се включат някои подходящи за бързо бягане гори. Зрители се допускат по маршрута.	Предимно подходящи за бързо бягане паркова или градска част (улицы/сгради). Може да се включат и горски части, подходящи за бързо бягане. По маршрута се допускат зрители.
Карта	1:4000 Хоризонтални през 2 м или през 2,5 м	1:10000 или 1:7500 Хоризонтални през 2,5 м или през 5 м	1:15000 или 1:10000 Хоризонтални през 2,5 м или през 5 м	1:10000 или 1:7500 Хоризонтални през 2,5 м или през 5 м	1:4000 Хоризонтални през 2 м или през 2,5 м	1:4000 Хоризонтални през 2 м или през 2,5 м
Стартов интервал	1 минута	2 минути	3 минути	Масов старт	Масов старт	1 минута за квалификационния кръг, масов старт за елиминационните кръгове.
Времетрайване	1 секунда (0.1 секунда, ако измервателната система го позволява)	1 секунда	1 секунда	Редът на класиране е редът на преминаване през финалната линия.	Редът на класиране е редът на преминаване през финалната линия.	1 секунда за квалификационния кръг. Масов старт в елиминационните кръгове, така че класирането е по реда на финиширане.
Време на победителя за МЖ21	12-15 минути	30-35 мин. Квалификациите са покъси.	Мъже: 90-100 мин. Жени: 70-80 мин. Квалификациите са по-къси.	30-40 мин. на пост 105 мин. общо	12-15 мин. на пост 55-60 мин. общо	8-10 мин за квалификационния кръг, 6-8 мин за елиминационните кръгове

Накратко	Спринтът е бърз, с голяма видимост и лесен за разбиране стил, с възможност да се организира в рамките на значително населени райони.	Средният маршрут изисква бързо, точно ориентиране за средно дълъг период от време. Дори малки грешки могат да се окажат решаващи.	Дългият маршрут проверява всички техники на ориентиране, а също така скоростта и физическата издръжливост.	Щафетата е състезание за отбори обикновено от по трима участници, бягащи фактически рамо до рамо, като побеждава първият отбор, преминал през контролните точки и финала.	Спринтовата щафета е състезание за отбори, съставени от четирима участници, като първият и последният пост се бягат от жени.	В нокаут спринта, след първоначалната квалификация, има определен брой елиминационни кръгове с масов старт и класиране по реда на финиширане. Състезанието се провежда в компактен район. Възлнуващо за зрителите и състезателите.
----------	--	---	--	---	--	--

1. СПРИНТ

1.1. Същност

Същността на спринта е високата скорост. Той проверява способностите на участниците да четат и съпоставят картата в различни обстановки и да планират и осъществяват избраните варианти, като бягат с висока скорост. Маршрутът трябва да се очертае така, че елементът скорост да се поддържа през цялото му пробягване. Маршрутът може да изисква изкачване, но изкачвания, принуждаващи участниците да ходят, трябва да се избягват. Намирането на контролните точки не трябва да е трудно, по-скоро такова трябва да е избирането и осъществяването на добър вариант до тях. Например, най-очебийния път за излизане от контролната точка не трябва непременно да е най-благоприятният. Маршрутът трябва да е съставен така, че от участниците да се изисква пълно съсредоточаване по време на бягането. Район, който не може да предостави това предизвикателство, не е подходящ за спринт.

1.2. Съображения при очертаването на маршрута
В спринта е разрешено да има публика по маршрута. Това трябва да се взема предвид при очертаването на маршрута и всички контролни точки да се охраняват. Може да е също така необходимо поставянето на охрана на възлови преминавания, която да предупреждава публиката за приближаващи участници и да осигури безпрепятственото им преминаване. Стартът трябва да е в зоната за наблюдение и по маршрута може да има зони за публика. Условието за наблюдаемост може да се повишат посредством изграждане на временни подиуми за зрители и чрез коментиране по маршрута. Местата както за публика, така и за средствата за информация, трябва да се оповестят в зоната за наблюдение. Маршрутът трябва да се очертае така, че участниците да не се изкушават да минават направо през частна собственост и забранени участъци. Ако такъв риск съществува, на тези места трябва да има съдия, който да възпира участниците от подобни опити. Трябва да се избягват райони, които са толкова сложни, че е под съмнение дали участникът ще може да разчита картата на висока скорост (например при сложни триизмерни структури).

1.3. Карта

Трябва да се спазват изискванията на ISSprOM. Мащабът на картата е 1:4000 (или 1:3000 за ветерани и млади състезатели) – хоризонтални през 2 м или 2,5 м. Изключително важно е картата да е вярна, да е възможно да се съпоставя на висока скорост и обектите на картата, които определят избора на вариант, да са точни. В ненаселени райони е важно да се означат правилно на картата условията (в мащаб и степен), които намаляват скоростта на бягане. В населените райони препятствията, пречещи на преминаването, трябва да се представят вярно и да се изчертаят по размер.

2. СРЕДНА

2.1. Същност

Същността на средния маршрут е техническа. Той се провежда в не градски райони (предимно горски), като се набляга на финото ориентиране, а намирането на контролните точки представлява предизвикателство. Изисква постоянна съсредоточеност при четенето на карта и честа смяна на посоката при излизане от контролните точки. Изборът на вариант е особено важен, но не трябва да бъде за сметка на технически изискващото ориентиране. Маршрутът сам по себе си трябва да включва прецизно придвижване. Маршрутът трябва да изисква смяна на скоростта, например чрез отсечки през различна растителност.

2.2. Съображения при очертаването на маршрута

Маршрутът трябва да позволява публиката да наблюдава участниците по маршрута и при финиширане. Стартът трябва да е в зоната за наблюдение и е за предпочитане маршрутът да налага на участниците преминаване през зоната за наблюдение по време на състезанието. В това отношение нуждата от подбор на зоната за наблюдение е значителна, тъй като трябва да се осигури едновременно подходяща местност и добри възможности за проследяване на участниците от публиката. Зрители не се допускат по маршрута, с изключение на участъците за преминаване в зоната за наблюдение (включително контролни точки в зоната за наблюдение).

2.3. Карта

Трябва да се спазват изискванията на ISOM. Мащабът на картата е 1:10000 или 1:7500 – хоризонтални през 2,5 м или 5 м. Местността трябва да се картира за 1:15000 и след това стриктно да се уголеми, както е определено от ISOM.

3. ДЪЛГА

3.1. Същност

Същността на дългата е физическата издръжливост. Маршрутът се очертава в не градски (предимно гористи) местности и цели изпробване способностите на участниците да избират добри варианти, да четат и съпоставят картата и да планират издръжливостта си по време на дълго и физически тежко състезание. Същността на дългата набляга на избора на вариант и ориентиране в неравна, трудна местност, за предпочитане хълмиста. Контролната точка е крайна точка за дълга отсечка с труден избор на вариант и не е непременно сама по себе си трудна за намиране. Дългата може частично да включва елементи, характерни за среден маршрут, като маршрутът внезапно прекъсва избора на вариант, за да включи части с по-технически отсечки.

3.2. Съображения при очертаването на маршрута

Маршрутът трябва да позволява публиката да види участниците по маршрута и при финиширане. За предпочитане е стартът да е в зоната за наблюдение и маршрутът да налага на участниците преминаване през зоната за наблюдение по време на състезанието. Специален елемент на дългата са дългите отсечки, значително по-дълги от средната дължина на отсечка. Тези по-дълги отсечки може да са от 1.5 км до 3.5 км в зависимост от типа местност. Две или повече такива отсечки трябва да формират част от маршрута (също изискващи пълна съсредоточеност в четенето на карта при придвижване по избрания вариант). Друг важен елемент на дългата дистанция е използването на техники при очертаването на маршрутите, които да предотвратяват групирането на участници (съвместното придвижване). Пеперуди или други методи за разделяне трябва да се използват, особено при стартов интервал от 2 мин. Важно е също така да се използва местността като средство за разделяне, чрез прекарване на маршрута през райони с намалена видимост. Зрители не се допускат по маршрута, с изключение на участъците за преминаване в зоната за наблюдение (включително контролни точки в зоната за наблюдение).

3.3. Карта

Трябва да се спазват изискванията на ISOM. Мащабът на картата е 1:15000 или 1:10000 – хоризонтални през 2,5 м или 5 м.

4. ЩАФЕТИ

4.1. Същност

Същността на щафетите е отборно състезание. Провежда се в не градски (предимно гористи) местности, като се базира на съсредоточаване за техническа трудност, по-близка до тази за средна дистанция, отколкото до дълга. Трябва да се включват и някои елементи от дългата дистанция, като по-дълги отсечки с избор на вариант, които да позволяват на участниците да се разминават, без да имат контакт помежду си. Добрият за щафети район има характеристики, които пречат на участниците да се преследват (като по-гъста растителност, много хълмчета, ями и други). Местност с продължително добра видимост не е подходяща за щафети.

4.2. Съображения при очертаването на маршрута

Щафетите са проява, приятелски настроена към зрителите, която показва отбори, състезаващи се рамо до рамо, и първият финиширал от тях е победител. Това трябва да се има предвид при разполагането на зоната за наблюдение и очертаването на маршрута (например, при използване на вилици, разликата във времето за различните вилици трябва да е малка). На всеки пост участниците трябва да преминават през зоната за наблюдение и ако е възможно, тяхното приближаване към последна контролна точка да се вижда от зоната за наблюдение. Трябва да има информация за подходящ брой междинни времена (по възможност с коментатори по маршрута), а също така и TV-контролни точки, показвани на екран в района на зоната за наблюдение. Масовият старт изисква техника в очертаването на маршрутите, която да разделя участниците един от друг (например вилици). Най-добрите отбори трябва внимателно да се разпределят по различни комбинации на вилиците. От съображения за честност последната част на последния пост трябва да е една и съща за всички участници. Зрители не се допускат по маршрута, с изключение на участъците за преминаване в зоната за наблюдение (включително контролни точки в зоната за наблюдение).

4.3. Карта

Трябва да се спазват изискванията на ISOM. Мащабът на картата е 1:10000 или 1:7500 хоризонтални през 2,5 м или 5 м.

Изборът на мащаб трябва да се основава на сложността в очертаване на маршрута (например къси отсечки с близки една до друга контролни точки може да изискват по-едър мащаб). Когато се използва мащаб 1:10000, местността трябва да се картира за 1:15000 и след това стриктно да се уголеми, както е определено от ISOM.

5. СПРИНТОВА ЩАФЕТА

5.1. Същност

Спринтовата щафета е отборно, смесено по пол състезание. Провежда се в градска и паркова среда. Форматът е комбинация от концепциите на спринт и щафета. Има четири поста, като на първия и последния пост трябва да бягат жени.

5.2. Съображения при очертаването на маршрута

Относително малка площ е необходима за спринтова щафета (особено с използването на преминаване през арената). Този формат трябва да бъде лесен за разбиране от зрителите. Ако се използва минаване през арената, трябва да се използват две части (“уши”), като втората част (“ухо”) може да се отпечата на гърба на картата. Маршрутите трябва да имат “вилици”. GPSпроследяване и безконтактно отчитане на резултатите са силно препоръчителни. На финалната линия трябва да има фотофиниш оборудване, в помощ при определяне на класирането.

5.3. Карта

Трябва да се спазват изискванията на ISSprOM. Изключително важно е картата да е вярна, да е възможно да се съпоставя на висока скорост и обектите на картата, които определят избора на вариант, да са точни. В ненаселени райони е важно да се означат правилно на картата условията (в мащаб и степен), които намаляват скоростта на бягане. В населените райони препятствията, пречещи на преминаването, трябва да се представят вярно и да се изчертаят по размер.

6. НОКАУТ СПРИНТ

6.1. Същност

Форматът на Нокаут спринт е индивидуално многокръгово високоскоростно състезание с бягане рамо до рамо във всички кръгове с изключение на първия кръг. Провежда се в градска и паркова среда. Има паралелни квалификационни потоци с интервален старт, чрез които състезателите се класират за елиминационните кръгове с масов старт. Елиминационните стартовете са в един или повече кръгове, където няколко паралелни потока с масов старт определят най-добрите състезатели, които да продължат напред. Накрая един масов старт определя крайния победител.

6.2. Планиране на маршрутите

За състезанието е необходим относително малък район (особено при планиране с преминаване през финалната арена). Състезанието трябва да бъде лесно разбираемо за зрителите. Маршрутите с масов старт могат да бъдат с метод за разделяне на състезателите. Като алтернатива на стандартните разделяния, може да бъде използван „избор на маршрут“, където всеки състезател има 20 секунди, преди самия старт, за да избере една от три карти, всяка с различен маршрут (препоръчва се различната част от маршрута да бъде в началото). GPS-проследяване и безконтактно отчитане на резултатите са силно препоръчителни. На финалната линия трябва да има фотофиниш оборудване, в помощ при определяне на класирането.

6.3. Карта

Погледни 1.3 Спринт.

6.4. Организиране на състезание от Клас А - Нокаут спринт

Състезание от Клас А по Нокаут спринт се организира в 2 до 4 кръга, както следва:

6.4.1 Квалификационен кръг с интервален старт: Организиран се от 1 до 3 паралелни потока с интервален старт. Стартовият интервал е 1 минута като състезателите от различните потоци стартират едновременно.

Квалификационен кръг трябва да бъде организиран задължително. Ако са заявени повече от 36 състезателя, може да се организират три елиминационни кръга. Ако са заявени между 19 и 36 състезателя, може да се организират само полуфинали и финал. Ако са заявени по-малко от 19 състезатели се провежда само финал като елиминационен кръг с масов старт.

Към елиминационните кръгове продължават 36 (3x12, 2x18 или 36, според броя на квалификационните потоци), 18 (12) или 6 състезателя, съответно при организиране на четвъртфинали, полуфинали или само финал.

6.4.2. Полуфинал: Организиран се 3 (2) полуфинал с масов старт, с 6 състезателя във всеки. Първите трима (двама) от четвъртфиналите бягат в полуфиналите. Ако не се организират четвъртфинали, то 18 (12) от квалификационния кръг продължават направо към полуфинал. Найдобрите 2 (3) от полуфиналите се класират за финал.

6.4.3 Финал: Финалът се състои от 6 състезателя и е с масов старт.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3 – Решение на МФО за добра практика във връзка с околната среда

На срещата в периода 12-14 април 1996 г., признавайки важността на поддържане на спорта ориентиране като приятелски настроен към околната среда, и в съответствие с решението на GAISF (Всеобща асоциация на международните спортни федерации) по въпросите за околната среда от 26 октомври 1995 г., съветът на МФО приема следните принципи:

- Да продължи да чувства нуждата от защита на околната среда и да внедри този принцип в основата на спорта.
- Да осигури, че състезателните правила и най-добрата практика в организацията на проявите са в съответствие с принципите на уважаване на природата и защита на растителния и животински свят.

- Да си сътрудничи със земевладелци, държавни власти и организации за защита на околната среда така, че да се определи най-добрата практика.
- Да полага специални грижи за съблюдаване на местните правила за защита на околната среда, да отстоява свободния от отпадъци характер на спорта ориентиране и да взема подходящи мерки за предотвратяване на замърсяването.
- Да включва природно съобразна практика в обучението и тренировките на ориентировачи и служебните лица.
- Да засили осъзнаването на световните проблеми на околната среда от страна на националните федерации така, че те да могат да приемат, приложат и популяризират принципите за защита на деликатното използване на природата в спорта ориентиране.
- Да препоръча на националните федерации прилагането на природно съобразни практики, характерни за собствените им страни.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4 – Лайбницката спогодба

Ние, членовете на МФО, участници в Двадесетото Общо Събрание в Лайбниц, Австрия, на 4 август 2000 г., заявяваме, че „От решаваща важност е да издигнем образа на спорта, за да подпомогнем разпространението на ориентирането сред повече хора и повече райони, и спортът ориентиране да влезе в програмата на Олимпийските игри. Основните средства за постигане на това са:

- Организиране на привлекателни и вълнуващи прояви, които са от високо качество за състезатели, официални лица, средствата за информация, публика, спонсори и външни партньори.
- Проявите на МФО да се правят привлекателни за телевизия и интернет. Ние ще се стремим да:

- повишим видимостта на нашия спорт, като организираме прояви по-близо до хората.
- направим нашите центрове на прояви по-привлекателни, като обърнем по-голямо внимание на проектирането и качеството на съоръженията.
- подобрим атмосферата на централите на проявите и повишим вълнението, като организираме там старта и финала.
- повишим покритието на телевизията и други средства за информация, като работим за това, нашите прояви да предоставят повече и по-добри възможности за излъчване на вълнуващи спортни програми.
- подобрим обслужването на средства за информация, чрез по-добро подхранване на нуждите на техните представители (от гледна точка на комуникационни съоръжения, достъп до участниците на старт/финал и в гората, постоянна информация за междинни времена, храна и напитки и други).
- обърнем по-голямо внимание на рекламата на нашите спонсори и външни партньори във връзка с нашите прояви.

Ние, членовете на МФО очакваме, че тези мерки трябва да се вземат предвид при всяко бъдещо организиране на проява на МФО”.

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

С П И С Ъ К № ... за

20 година

на картотекираните състезатели по ориентиране

от клуб..... гр. (с.).....

БЪЛГАРСКА ФЕДЕРАЦИЯ ОРИЕНТИРАНЕ

.....
(наименование на КЛУБ ОРГАНИЗАТОР на проявата)

ПОКАНА

за провеждане на точното наименование на проявата

ВРЕМЕ, МЯСТО, ПРОГРАМА

(Времето и мястото за явяване в секретариата. Програма по дни и часове)

ОРГАНИЗАТОР

(Главен съдия, технически ръководител, контролен съдия и други. Електронна поща, интернет страница)

ВИД, КЛАС и ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

(За състезания по т. 2.8.. (други състезания) – ясно и точно правилата за провеждане. Свободни маршрути)

ПРАВО НА УЧАСТИЕ

(Ограничения за участие, ако има – иначе може да се постави текста “Без ограничения” или разделът може да отсъства в поканата. При ведомствени и други специфични състезания се посочва ясно и подробно правото за участие. Участие на състезател в повече от една възрастова група. Смесени щафети

ЗАЯВКИ, ДОКУМЕНТИ, СТАРТОВИ и ДРУГИ ТАКСИ

(Форма и срок за подаване на предварителните и окончателни заявки. Адрес, на който да се изпратят заявките. Необходими документи, такси за участие, стартови такси. Срок и начин на плащане. Санкции за неспазване на срокове. Отхвърляне, при възможност. Допълнителни или завишени такси. Всички специални правила и отклонения от тях, свързани с проявата)

ТЕХНИЧЕСКИ ДАННИ

(Описание на местността. Мащаб, сечение и издание на картата. Забранени райони, възможности за тренировка. Дължини на маршрути. Система за регистриране преминаването по състезателния маршрут. Други особености на проявата.)

КЛАСИРАНЕ И НАГРАДИ

(Видове, призове - до кое място. Вид на наградите)

МАТЕРИАЛНИ УСЛОВИЯ

(Бивак, паркинг, храна, квартира (да се предлага настаняване от различен стандарт и на различни цени). Транспорт до състезателния център, вътрешен транспорт и други подобни данни. Адреси (факс, телефон, интернет) за допълнителни информации. Цени, срокове, начин на плащане и заявки. За бивака: ако има, общият брой места в квадратни метри, цена (ако има) на един квадратен метър, вода за пиене, вода за миене, електрическо осветление, места за смет, тоалетни и бани за мъже и жени, места за паркиране на МПС, охрана на бивака и МПС, възможности за изхранване, и други. Действия за закъснение в посочените срокове (отхвърляне, при възможност, допълнителни или завишени такси и др.)

ДРУГИ УСЛОВИЯ И ИНФОРМАЦИИ

(Препоръки за облекло. Всички опасности. Разрешена от организатора (иначе забранена) екипировка. Задължаване участниците да носят проследяващи устройства. Плаж. Спортни съоръжения и спортни мероприятия. Културни, исторически, туристически и други забележителности и мероприятия, съпътстващи по време или в съседство на провежданата проява, и условията за тяхното посещение. Обща карта на региона с отбелязани обекти свързани с проявата. Други особености на проявата.)

.....

.....

(дата, година)

(име, подпис и печат)

Предишна версия на правилника : 01.01.2018 - Под техническата редакция на **Никола Беделев, Тодор Педев, Валентин Гърков**